

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugos-
laviji 80 Din, za
inozemstvo 100 D

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglas
nad 45 mm višine
po Din 2-50, velik
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka
in dneva po prežniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Vokopisni se ne uračajo, nefrankirana
pisma se ne sprejemajo - Uredništva
telefon št. 2050, upravnštva št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.348
za inzerate, Sarajev št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Geslo SLS za Ljubljano:

Slovensko zavedna Ljubljana, kulturno bogato oskrbljena Ljubljana, gospodarsko močna Ljubljana.

Ljubljana bodi zopet središče vse Slovenije in vseh Slovencev!

Doli s kliko, ki je oropala Ljubljano svobodne samouprave!

Veličastna manifestacija Ljubljanec za dr. Korošca in Slovensko ljudsko stranko!

Snočni shod SLS v veliki dvorani »Unionac« je jasno pokazal, da se ljubljanski meščani dobro zavedajo velikega pomena nedeljskih volitev. Nedeljske volitve morajo biti mogoča manifestacija za neokrnjeno avtonomijo stolnega mesta, za nedotakljivost svobode prestolice slov. naroda, Ljubljana mora dobiti pečat, da je središče slovenskega kulturnega, gospodarskega in političnega življenja. Nedeljske volitve morajo biti pa tudi oster in energičen protest proti vsem onim, ki so skozi dolga leta rušili nedotakljive svobode ljubljanskega meščanstva, ki so s prezirnim odstavljali od ljubljanskega prebivalstva izvoljene župane in s svojo partizansko roko nastavliali gerente, kakor v zasmehek demokratičnim načelom, ki jih sicer radi označajo, skozi več let, svesti si svoje nemoči, odlagali volitve in niso pustili, da ljudstvo jasno izreče svojo sodbo.

S še večjo vneto kot zadnjič bodo šli v nedeljo ljubljanski volivci na volišče. To je brezdvomno vsakemu pokazal snočni shod, ko je vsa dvorana kot en moč viharno pritrdila izvajanjem načelnika SLS dr. Korošca, kandidata prof. Jarca in urednika F. Terseglava. To je dokazovalo navdušeno razpoloženje zborovalcev, ki so po shodu manifestirali še po ulicah. Ljubljana je snovi mogočno manifestirala za avtonomijo, protestirala proti ponižanju, da so jo hoteli slovenski samostojni demokratje ponižati na navadno provincialno mesto. Ljubljana mora ostati središče slovenskega ljudstva, srce Slovenije.

Že pred pričetkom shoda je bila dvorana polno zasedena in ko se je pojavil v ozadju g. dr. Korošec, je nastal v dvorani vihar navdušenja. Ljubljana ga je pozdravila kot voditelja slovenskega ljudstva, kot predstavnika težnje vsega slovenskega naroda, kot borca za naše zahteve in pravice. Obsipani s cvetjem je stopil na govorniški oder, neprenehoma burno aklamiran od vseh zborovalcev.

Shod je otvoril predsednik mestnega odbora SLS dr. Jerič, ki se je zahvalil zborovalcem za tako številno udeležbo ter iskreno pozdravil dr. Korošca. (Ponovne ovacije, dr. Korošca obsipajo s cvetjem.) Predsednik sporoči nato zborovalcem, da se dr. Gosar radi nujnih poslov zadržan, ni mogel udeležiti tega shoda. Prečital je brzojav, ki ga pošilja g. minister zborovalcem. (Aklamacije dr. Gosarju.)

Govor dr. A. Korošca.

Ponovno od vseh zborovalcev živahno pozdravljen nastopi nato kot prvi govornik načelnik SLS dr. Korošec, ki je izvajal:

Ni še minulo tri tedne, in zopet stojim v imenu Slovenske ljudske stranke pred vami, ljubljanski volivci, da vas prosim vašega zupanja za našo stranko. Tokrat gre za občinske volitve. Ljubljana je poklicana, da si po več kot triletni dobi od vlade imenovanih komisarjev in gerentov izbere zopet sama vodstvo svojih občinskih zadev, svoje občinsko zastopstvo. S tem sedanja vlada vrača Ljubljani njeno težko pričakovano in zaželeno avtonomijo, katero ji je vzela leta 1924. samostalna demokratska stranka.

Kakor ob priliki vsakih volitev, tako je tudi vlogilec teh volitev naša stranka sestavila svojo kandidatno listo za občinski svet na popolnoma demokratičen način. Kljub temu je mogoče, da ni vsak kandidat vsakemu volivcu ljub, da bi bil oni ali drugi boljši in bolj privlačni. Toda vi znate, da je tudi kandidatne liste težko sestaviti na zadovoljstvo vseh in da se ta težkoča pojavlja pri vseh strankah in pri vseh volitvah. Toda čestiti pri volitvah

osebe kandidatov niso postranska stvar, vendar stopajo v ozadje pred cilji in ideali, ki jih hoče stranka po teh osebah uresničiti v zastopih, za katere se vršijo volitve. In ti cilji in ideali so za Ljubljano pri predstojećih volitvah posebno važni in visoki.

KAKO JE SAMOSTOJNA DEMOKRATSKA STRANKA IZDALA LJUBLJANO.

Vsak narod mora imeti svoje politično, kulturno in gospodarsko središče. Ni lepo, ampak resnica je, da Slovenci še vedno nismo pozabili nekdanjih mej in da se še vedno najdejo ljudje, ki sodijo človeka po tem, ali je štajerc, Kranjc, Primorec, Prekmurec ali Korošec. Toda, da naj bi Ljubljana bila politično, kulturno in gospodarsko središče vseh Slovencev in vse Slovenije, temu se gotovo nihče dosedaj ni protivil, razen samostalne demokratske stranke, ki pri sklepanju naše ustave ni samo dovolila, ampak celo zahtevala, da mora biti Slovenija deljena in tako Ljubljana ponižana na nivo navadnega provincialnega mesta. Zgodovinska laž je, da je delitev Slovenije bila želja in delo srbijanskih strank. Šele po dolgi noči trajajoči seji so se udali predstavniki srbijanskih strank zahtevi današnjih samostojnih demokratov, da se deli Slovenija in zmanjša pomen Ljubljane. Sploh se marsikaj pripisuje Srbom, česar pa so krivi naši žalostni bratje iz demokratskega tabora. Politika Slovenske ljudske stranke pa je bila vedno usmerjena v tem pravcu, da postane Ljubljana ne samo v napitnicah pri kakih banketih, ampak v resnici in dejstvu srce naše slovenske domovine, torišče slovenske kulture, središče slovenskega gospodarstva in ognjišče slovenske zavednosti in samozvesti.

SDS JE SAMO ZA STRANKARSKA KORITA.

V tem oziru je polno vprašanj odprtih že takoj po volitvah v parlament. Naša delegacija se je zavedala važnosti teh različnih kulturnih in gospodarskih vprašanj, ki zadevajo v odlični meri tudi Ljubljano, in je storila v polni meri svojo dolžnost. Demokratska stranka pa je omejila svoje delovanje samo na lažjive napade v svojih listih, pozitivnega koraka ni storila, pač pa se je trudila zadnje dni v Beogradu v znoju svojega obraza, da otežkoči slovenskemu oblastnemu odboru prevzem Kranjske hranilnice, da zaščiti one svoje pristaše, ki so Mestno hranilnico v Mariboru dovedli ob rob propada, za kar jih državno pravdnštvo opravičeno zahteva pred sodni stol, da prepreči stanovanjsko akcijo Pokojninskega zavoda, da onemogoči zadržam volitev v obrtno in trgovsko zbornico itd. Delo demokratske stranke je na vsej črti zgolj negativno, razkrajajoče, antisocialno in škodljivo za Slovenijo in njeno glavno mesto Ljubljano. V njih srecih ni, kakor njih dela dokazujejo, niti iskre ljubezni do Slovenije in Ljubljane, ampak samo sovraštvo do oseb, ki se ji ne klanja, in neomejeni pohlep vodilne klike po polnih koritih za njih in njihove pristaše.

KAKO JE SDS V LJUBLJANSKI OBČINI GOSPODARILA.

Zato je tudi velika laž, ako samostalna demokratska stranka v tej volivni borbi za občinske mandate zatruje, da ji je za dobrobit in napredek bele Ljubljane. Od leta 1919. do danes je imela dovolj časa in prilike, da bi vse to storila za Ljubljano, kar sedaj našteva in obljublja. Imela je v tej dobi svoje občinske svete, vladne komisarje in občinske gerente, nad njimi pa svoje velike župane in svoje vlade, ki so jim puščale popolno svobodo za delovanje. Niti idejno ni bila produktivna, ampak je živela samo ob programih, načelih in

zamislih, ki jih je zasnovala svoječasno Zveza delovnega ljudstva. Pač pa je nabasala magistrat s svojo žlahto in svojimi političnimi pri-ganjači, razsipala denar za svoja strankarsko-politična društva, plačevala nestrokovnjakom dragocena potovanja po Evropi. Kam je šel denar od 6 milijonov, s katero vsoto se je pre-koračil proračun za moderniziranje klavnice, še do danes ni razjasnjeno, kakor tudi ni po-polnoma razjasnjeno in obračunano, zakaj je g. dr. Puc von Filipshof dobil od ljubljanske Mestne hranilnice oziroma Slavenske banke izplačan horendni ekspenzar od preko 400.000 dinarejv, še preden je pobral z magistrata svoja šila in kopita. Tako ni čudno, da ima Ljubljana med slovenskimi mesti danes naj-dražjo upravo, 1000 Din na glavo, dočim pride n. pr. v Mariboru nekaj čez 300 Din na glavo. Nobeno čudo pa tudi ni, da samostalni demo-kratski stranki nihče ne verjame, ako sedaj v volivni borbi poje visoko pesem o socialni, gospodarski in kulturni skrbi za mesto Ljubljano.

ZAKAJ GRE SAMOSTOJNIM DEMOKRATOM PRI TEH VOLITVAH.

Samostalna demokratska stranka v tej volivni borbi ne išče dobrobiti in napredka Ljubljane, ampak išče čisto nekaj drugega. Vse denarne zavode in podjetja, pri katerih je imela dosedaj svoje prste zraven, je uničila njena klika ali vsaj do temelja omajala. Sedaj iščejo novo žrtev, drug denarni zavod. To je po vsej priliki ljubljanska Mestna hranilnica. Ta bi naj bila, da govorimo po dr. Tavčarju, nov cekin v rokah demokratske klike. Sicer so ga že dovolj oškodovali z naložbo visokih milijonov pri Slavenski banki, a to jim še ni dovolj. Konkurz Slavenske banke leži težko kakor svinec na prsih demokratske stranke in ta svinec se ne da tako ugodno eksplodirati kakor koroški svinec. Cela vrsta denarnih zavodov, ki so v demokratskih rokah, bo pri tem konkuru udeleženo z velikimi zgubami. Z brzimi koraki se bliža čas, ko se bodo morale te zgube pokazati tudi v bilancah. Tukaj naj pomaga ljubljanska Mestna hranilnica, ona naj pomaga, da se bodo pravi krivci velikanske škode še dalje lahko sprehajali svobodno po Sloveniji in se smejali ljubljanskemu prebivalstvu, kako sijajno se drži starega gesla: Velikim tatovom svoboda, malim tatovom vi-slice!

ZVEZA MED SOCIALDEMOKRATSKIMI KAPITALISTI IN SDS.

Socialnim demokratom je ponudila naša stranka, da se zvežeta obe kandidatni listi, a oni so odklonili. Ne vemo, ali imajo kake obveze napram socialno reakcionarni demokratski stranki, ali pa so vmes drugi razlogi. To pa vemo, da imajo socialdemokratski kapitalisti velik interes, da socialna reakcionarstvo in tudi oni imajo obljubljeno iz Mestne hranilnice za svoja podvzletja in zavode blagonaklonjenost demokratov. To je tudi vzrok, da so morali socialisti pri zadnjih volitvah iti volit za demokrate. Mislili so, da oddajajo svoje glasove proti klerikalnemu zmaju, a v resnici so jih oddajali za zlato tele. Mestna hranilnica pa je na ta način postala veliko korito, h kateremu se hočejo od vseh strani prikopati zelo čudni interesi.

ZAHVALA DELAVCEM, TRGOVCEM IN OBRATNIKOM.

Veliko zahvalo pa moram izreči delavcem in železničarjem, ki so se pri zadnjih volitvah tako sijajno odzvali našemu klicu. Tudi ljubljanski trgovci in obrtniki so v večjem številu kakor kdaj poprej glasovali za našo stranko. Izrekam željo, da bi se to tudi v nedeljo zgo-

dilo. Pozabili ne bomo zvestobe ne prvih ne drugih.

ČEHOM IN RUSOM.

Ako nas je pri zadnjih volitvah kaj neprijetno dirnilo, potem moram odkrito reči, da posebno ta okolnost, da so dne 11. septembra volili Čehi izključno nam nasprotno, Rusi pa še vedno v velikem številu. Naše vedno bratsko, prijateljsko in lojalno zadržanje napram njim in vobče napram celemu češkemu in ruskemu narodu gotovo ni moglo dati povoda za tako zadržanje. In tem bolj čudno je to zadržanje napram stranki slovenskega naroda, ker nam je dosledno že od početka naše države pri vsakih volitvah tako sovražno. Vi veste, jaz nisem človek, ki bi pretil in grozil, ki bi vračal sovraštvo s sovraštvom, tega nam ne dovoljuje že naša slovanska ideologija, a gotovo mi je dovoljeno apelirati na Čeha in Ruse v Sloveniji, naj ne vračajo naše ljubezni z doslednim sovraštvom napram političnim in kulturnim idealom slovenskega naroda. Upamo, da se v nedeljo Čehi in Rusi ne bodo zopet drenjali okoli skrinjice, ki so predstavnice strank, katere smatra slovenski narod za svoje največje nacionalne in gospodarske škodljivce.

TREBA ŽIVETI ZA STRANKO.

Toda tudi proti samemu sebi moramo biti strogi in odkritosrčni sodniki. Tudi v naših redovih ni bilo zadnjič vse v redu. Ni dovolj, da se od stranke živi, treba je živeti tudi za stranko. Toda o tem več ob drugi priliki in na drugem mestu.

URADNIŠTVU.

Zanimivo je, kakšno razmišljanje se je čulo pri zadnjih volitvah med enim delom uradništva. Govorilo se je:

Ce ne volimo SDS, nas bo stranka zopet neusmiljeno preganjala, če pa ne volimo SLS, pa nam stranka itak ne bo nič hudega storila. S tem isti del uradništva, ki tako misli in po tem mišljenju usmerjava svojo volilno pravico, izpoveda zelo nevarno načelo in sicer, da more pri njih računati na volilno pomoč le ona stranka, ki jih preganja. Pravim, da je to nevarno načelo, obenem pa tudi zelo nemoralno. Mislim, da bo mnogo boljše in v korist vsakega posameznega uradnika, da tisti del uradništva, ki tako misli, korigira svoje stališče. To bo mnogo boljše, nego da mi korigiramo svoje stališče, ki se glasi, da je treba slovenskemu uradniku, ki v svojem uradu vestno in objektivno vrši svoje dolžnost, nuditi od politične reprezentance v materialnem in materialnem oziru vso pomoč in zaščito. Za to računamo pri nedeljskih občinskih volitvah na uvidenost vsega ljubljanskega uradništva in upamo, da bomo v nedeljo dobili tudi tiste uradniške glasove, ki jih zadnjič z ozirom na omenjeno napako in nevarno stališče nismo dobili. Uradnikom, ki so nas tudi že zadnjič volili, pa vsa zahvala!

SDS JE DOGOSPODARILA.

Sploh pa lahko mirno ugotovim, da se časi in prilike, v katerih bi mogla samostojna demokratska stranka zopet preganjati in šikanirati slovensko uradništvo, ne bodo več vrnil. Ti časi so enkrat za vselej minuli. Vsi politični računi samostojne demokratske stranke so se dosedaj izkazali kot napačni. Računali so: Dne 11. septembra bo vlada Vukičević-Marinković izginila s površja. Računali so krivo: Demokratski blok se bo ustanovil in zavladal. Računali so krivo. Slovenska ljudska stranka ne bo sprejeta v vlado. Računali so krivo. Radikalna in Davidovičeva stranka se bosta razcepili. Računali so krivo. Enako sedaj zopet vzdržujejo fikcijo,

da se bo vendar le prihodnji čas ustanovil demokratiški blok, potem je jasno, da se ta račun razglašja v Sloveniji, osobito zaradi nedeljnih občinskih volitev, in da po 2. oktobru tudi v njihovih vrstah o demokratskem bloku ne bo več ne duha ne sluha. Samostojna demokratska stranka nima več one privlačne moči, da bi hotel kdo z njo snovati politične bloke. Pri predznajnih volitvah je bila SDS v vladi, pri zadnjih v opoziciji. Pri prejšnjih volitvah je nastopala z vsem nasiljem, pri sedanjih z vsemi demagoškimi slepili. Rezultat je bil vedno isti, minimalen, na celim državnem ozemlju se ni mogla dvigniti preko dvajset mandatov. Kaj jo čaka pri tretjih volitvah, je jasno za vsakega, ki pozna psihologijo volivnih mas. Za to pa se tudi nekateri njihovi voditelji že trudijo, ne da bi obdržali disciplino in samozavest v lastnih vrstah, ampak da bi si pravočasno zagotovili stredo pri drugih strankah. Politične podgane se pripravljajo, da zapustijo svojo potapljačo se ladjo. Toda druge stranke ne potrebujejo s političnimi greehi preobloženih generalov in generalčkov, ampak potrebujejo in pričakujejo njih volivne mase. Samostalni demokratski stranki je zapisana politična smrt na njeno nepošteno četo kakor v državi, tako tudi v Sloveniji. In mislim, da se tudi političnih mrtvecev ni treba bati.

LJUBLJANA IMA SVOJO OPORO SAMO V SLS!

Slovenska ljudska stranka je vkljub vsem nasprotnim prorokovanjem danes v vladi, ona bo ostala v vladi in bo čez dan in noč tudi povečala in ojačila svoj položaj v vladi. Zato bo lahko po svojem programu razvijala svojo delavnost in svojo skrb za celo Slovenijo, pa tudi za Ljubljano. Samoumevno pa je, da bo lahko za Ljubljano samo tedaj najuspešnejše delovala, ako bosta občinsko zastopstvo ljubljanskega mesta in parlamentarna delegacija Slovenske ljudske stranke nastopali roko v roki, prijateljsko in vzajemno. Za onega, kateri res hoče Ljubljani dobro, ni nobenega dvoma, na katero stran se mora postaviti pri bodočih volitvah.

Naš politični ideal je: slovensko zavedna Ljubljana, kulturno bogato oskrbljena Ljubljana, gospodarsko močna Ljubljana. Naš ideal je, da postane Ljubljana ponovno središče vse Slovenije in vseh Slovencev. Kdor goji iste ideale, njega vabimo, da gre dne 2. oktobra s Slovensko ljudsko stranko za zmago teh idealov!

Ves čas govora so zborovalci s pritrjevanjem in burnim aklamiranjem spremljali izvajanja načelnika SLS. Ob koncu govora pa mu je vsa dvorana ponovno pridedila viharne ovacije, navdušenje se kar ni hotelo polati. Vsa dvorana je odmevala vzklikov: Živio dr. Korošec, žive Ljube! Za njegove iskrene in tehtne besede se mu je zahvalil v imenu ljubljanskega meščanstva predsednik dr. Jerič in podal nato besedo kandidatu

prof. E. Jarcu.

Mestni proračun.

Po proračunu, kakor ga je ugotovil gerentski svet za l. 1926, znaša redna potreba občine okroglo 30 milijonov dinarjev. Od te svote odpade na splošno mestno upravo blizu sedem milijonov dinarjev, na mestna poslopja in zemljišča nad dva in pol milijona, na ceste, ulice in trge nad osem in pol milijona, na obresti in odplačila dolgov blizu štiri milijone, na socialno skrbstvo dva milijona, na zdravstvo en milijon, na prosveto pa blizu tri milijone. Kako se krije ta velika svota? 85-odstotna občinska doklada na hišno najmarino donesa 1 milijon dinarjev, 135 odstotna doklada na pridobitno štiri milijone dinarjev. Iz lastnih dohodkov (najemina hiš itd.) se krije 7 milijonov, iz mestnih podjetij ostane dva milijona dinarjev, vse ostale potrebe blizu 16 milijonov dinarjev pa se krijejo iz raznih občinskih davščin in trošarin. Med temi dohodki je na prvem mestu trošarina na alkohol, na vino, pivo in žganje z blizu 10 milijonov dinarjev, to se pravi, da alkohol krije tretjino mestne potrebe. Ostala trošarina (na moko, mast, sadje, meso itd.) pa znaša nad dva milijona dinarjev (brez odbitka režije). Druge mestne davščine (uvoznina, tržnina, gostiščina, kanalska pristojbina, davščina na vozne listke elektr. železnice itd.), pa so preračunane na šest milijonov dinarjev.

Kaj nam govore te številke?

Da sloni vse mestno gospodarstvo na indirektnih davščinah, pri katerih ima največji delež naš mali človek, naš delavec, naš mali obrtnik, naš nižji državni in privatni uslužbenec. Če pa ti sloji, ki tvorijo ogromno večino ljubljanskega prebivalstva, nosijo glavno težo bremen, zahtevajo opravičeno, da se dela v Ljubljani občinska politika delavnega ljudstva, občinska politika malega človeka. Dolžnost vsake stranke, ki se poteguje za zaupanje ljubljanskih volivcev je povedati jasno in odločno, kaj hoče storiti, da se odpravijo krivice, ki se delajo delavnemu ljudstvu in našemu malemu človeku in kaj, da se popravi, kar je zamujenega.

Politika delovnega ljudstva.

SLS, ki je že ob volitvah l. 1922 sporazumno z drugimi strankami, zastopnicami de-

lovnega ljudstva, izdelala program, kakor odgovarja potrebam in zahtevam širokih plasti ljubljanskega prebivalstva. V bistvu hoče SLS nadaljevati ta program na socialnem, gospodarskem in prosvetnem polju. Zastopstvo SLS se bo zato odločno uprlo vsem poizkusom nazadnjaške SDS. Ob njenem odporu se bo izjalovil vsak poizkus zopet uvesti v Ljubljani sistem nazadnjaštva. Ljubljana Ljubljancem, to je geslo, s katerimi stopamo na volišče!

Reforma magistrata.

Logična posledica tega, da nosi naš mali človek ogromno večino občinskih bremen, je, da mora gledati zastopstvo SLS, da naša mestna uprava funkcionira redno in pošteno. Z magistrata za to proči s strankarstvom in protežiranjem žlahte. Magistratno uradništvo je pošteno plačano, zato zahtevamo od njega pošteno, nestransko delo. Preprečiti moramo politično nasilje, ki ga izvajajo višji nad nižji! Mestna uprava je silno draga, ker zahteva zase skoraj četrtino mestnih dohodkov. Zato bo treba misliti na pocenitev mestne uprave in zlasti izvršiti sistematično revizijo uradniškega statusa, v katerega so se urinile mnoge nekvificirane moči. Izvršiti bo pa treba tudi tisto, kar je doslej zamudila m. o. pri svojem delavstvu. Drugod prednačijo mestne občine v socialni politiki in so vzgled privatnim podjetjem. Pri nas je mestno delavstvo še vedno prepuščeno samopasnosti raznih mogotcev, ker še nima ne delovnega reda oz. pragmatike. Za starostno zavarovanje plačuje delavstvo svoje prispevke, pa še danes ne ve, ali bo sploh kdaj deležna starostne preskrbe. Pa še eno! Mestna občina kot največji delodajalec ima dolžnost, da tudi pri oddaji del vpliva na ponudnike, da ne izjemajo delavstva. S svojimi gradbami je m. o. važen rezultator delovnega trga. Dela, ki jih izvršuje občina, so najboljša zaščita proti brezposelnosti. Ta dela, pravično in pošteno razdeljena med naše obrtništvo, omogočajo tudi ozdravljenje gospodarske krize. Oddaja se pa ne sme vršiti po zgolj strankarskih vidikih, kakor se je to dogajalo v polpreteklem času, ampak upoštevati je treba kolikor mogoče veliko obrtnikov in v prvi vrsti tiste, ki so jih gerenti zaposlivali. Priznanja vredno je zato delo, ki sta ga izvršila gg. Pire in Pust. Prazne SDSarske grožnje s ovtote, ker ne bo imela moči, da bi jih izvršili.

Mestna podjetja in stanovanjsko vprašanje.

O mestnih podjetjih le kratko. Ugotovitve o Mestni hranilnici so vplivale porazno: na naše nasprotnike. Bolj jih pač, da se je razkrila igra, ki so jo imeli skrbno pripravljeno. Zasluga SLS je, da je danes Ljubljana enodušna v klicu: vsi tisti, ki nimate čistih rok, roke proč od Mestne hranilnice! Vsled nepriklj, ki so zadele Mestno hranilnico, le-ta v stanovanjski akciji ni igrala tiste vloge, ki bi jo morala. Ako je mogel Pokojninski zavod dati doslej na razpolago pet milijonov dinarjev po šest odstotkov in bo dal še več, moramo tembolj obžalovati, da Mestna hranilnica ni storila tega in s tem podprla privatne stanovanjske akcije, ki je še važnejša nego občinska. Danes se vsi moderni stanovanjski politiki zavzemajo za zidanje malih hiš na periferiji mest. Zmagalo je socialno edino pravilno načelo: moja hiša, bodi moj grad. V centru mesta pisarne, uradi itd., na periferiji pa v zdravem zraku in zdravi naravi pa ljudske stanovanjske hišice — to je načelo, ki ga bo moral uveljaviti bodoči občinski svet. Zamudilo se je ogromno! Ni danes enotnega načrta za zidanje okolice, manjka cest, elektrike, kanalizacije (saj je še niti Šiška nimati) ne vodovoda, ne prometnih sredstev. Glavna ovira, da ni mogoče razširiti tramvaja, je naša elektrarna, ki je bila že prvotno zasnovana po napačnem načelu, namreč kot parna in ne kot vodna centrala. Občinski svet bo moral tu izvršiti gigantsko delo, ki ga ne bo zmogla posamezna stranka in tudi trije gerenti ne, ampak le združene sile vseh poštenih strank.

Socialna politika.

Socialno-političnih nalog čaka mesto vse polno. Mesto da bi se podpirale razne ustanove iz strankarskih vidikov (kakor čitalnice, knjižnice, dijaške kuhinje), naj mesto vzame to v roke in po zgledu drugih mest ustanovi zlasti v delavskih predkrajih take prosvetne in socialne ustanove. Mesto ima pač svoj licej in gospodinjstvo šolo, za kar doplačuje lepo svoto, nima pa ne ene gospodinjstvo šole, v kateri bi se učile hišerke naših delavcev, naših obrtnikov in nižjih uslužbenecov. Mesto vzdržuje ta drag zavod večinoma za tujke, za lastne hišerke ljubljanske pa nima denarja.

Kdo bo izvedel ta program?

Predolgo bi vas mudil, ko bi se hotel spuščati v nadaljnje podrobnosti našega komunalnega programa. Treba je le še odgovoriti na vprašanje: Kdo more izvesti ta program, ki je realen in nujen? Ali ga more izvesti SDS? Po svoji zgodovini je bila SDS vselej stranka podeželskih in mestnih magnatov in takozvanega liberalnega uradništva. In to je v bistvu ostala še danes. SDS je bila leto za letom v vladi, pa ne more pokazati ničesar, kar bi bila storila za široke plasti ljudstva. Računati na skupno delo z njo v občinskem zastopu, ki je pred vsem gospodarska korporacija in bi kot taka rabila združitev vseh sil — računati z njo je skoraj nemogoče.

Katera stranka se poslužuje v svojem tisku tako nemoralnih sredstev, kakor SDS ob volitvah? Volivna laž in teror sta bila SDS glavno orožje pri volitvah l. 1925. Teror je danes nemogoč, izgrede bivše Orjune so izključeni, ostala jim je pa volivna laž. Spomnimo se na volitve l. 1925, s pismom in pečatom kardinala Gasparija. Spomnimo se na zadnje skupščinske volitve, na vse tiste laži, s katerimi so begali volivce, od Vukičevića, ki bo padel 11. septembra do črnogorskih princev iz tiste vladarske hiše, katere gostoljubnost je užival liberalni žurnalist pred vojsko, ki danes uganja svoj kvartalni patriotizem. Ista igra se ponavlja pri občinskih volitvah! Demokratski blok bo prevzel vlado — v nedeljo ob petih popoldne. Klerikaleci so dali Pollaku 25 milijonov posojila — tistega, ki ga je sklenil SDSarski upravni svet Mestne hranilnice in ga izplačal samostojni kmet dr. Marušič. Klerikaleci so preprečili regulacijo Ljubljance — s tistim cementom, ki bi ga dobavile med vojsko Narodove tovarne in s tistimi inženirji, ki so se skrivali v zaledju. Itd. itd.! Nemogoče je skoraj, kakor sem rekel, misliti si skupno delo s stranko, ki v političnem boju izgubi vsak čut lojalnosti in najprostejšo kurtoazije do političnega nasprotnika ter pozna samo eno sredstvo: ubiti nasprotnika s kolom ali pa vsaj zapreiti njegovo osebno v pajčevino ostudnih laži. Dolžnost SLS bo, da se v bodoče zavaruje naprej proti takim oblikam političnega boja in neizprosno obračuni z vsemi, ki ščitijo tak političen boj kakorkoli, pa naj bodo to tudi visoki uradniki! Usoda Ljubljane je v rokah malega človeka.

Delavec, uradnik, obrtnik bodo odločili v nedeljo o njeni usodi. V naših vrstah ne bodo volili ne mrliča, ne takti, ki so se izselili iz Ljubljane morda celo v Ameriko. Skrbjeno je pa za to, da tudi SDSarji to pot ne dobijo več kroglice volivcev, ki jih ni, Ljubljana si bo v nedeljo sama zapisala svojo bodočnost. Ali bo ostala v osamelosti SDSarjev ali pa bo stopila v vrste ogromne večine slovenskega ljudstva in izrekla zaupanje SLS in njenim prijateljem?

Govornik je žel za svoja temeljita izvajanja vsesplošno, burno pritrjevanje. Vsa dvorana mu je enodušno pritrjevala, ko je končal svoj govor, da morajo biti nedeljske volitve revanša za 11. september in izraz zadovoljenja našemu voditelju dr. Korošcu.

Živahno in pristrčno pozdravljen od vseh zborovalcev je za prof. Jarcem nastopil kot tretji govornik g. urednik

F. Terseglav.

Njegov poziv na zborovalce se je približno glasil:

Naš načelnik dr. Korošec nam je pojasnil, kakšen velik političen greh je bil, da se je Slovenija razrezala v dva kosa, da je tako Ljubljana izgubila svoj zgodovinski narodni pomen kot prestolnica Slovenije in se je politična, gospodarska in kulturna moč našega naroda oslabil. Kriva je tega SDS.

Naš prijatelj g. prof. Jarc je pokazal na škodljive posledice pristranskega gospodarstva v občinski upravi. Naše globoko prepričanje je, da ne bo ne država, ne Slovenija, ne njeno prestolno mesto napredovalo, dokler ne prodre načelo, da bodi javna uprava popolnoma izvrhena vsakemu strankarstvu. Kadar gre za vprašanja, ki tičejo dobrobiti vsega mesta, kadar gre za vprašanje socialne blaginje vsega meščanstva, tedaj morajo nastopiti vse občinske stranke složno, skupno. Takrat se ne sme ustvarjati večina, ki zahteva manjšine majorizira, in manjšina, ki si zopet prizadeva, kako bi delo večine bojkotirala in ovirala. Po celim svetu gre mogočen val za narodno skupnostjo, ustvariti jo moramo tudi mi, na ta način jo bomo ustvarili, da bomo Slovenci v vseh zadevah svoje narodne kulture in gospodarstva šli skupaj, da bomo svojo moč v javnih korporacijah, tam, kjer smo sami svoji gospodarji, predvsem v občini, uporabili za ustvaritev velike, jake slovenske narodne skupnosti. Kadar gre za tako važna vprašanja kot so avtonomija posameznih narodovih edinic, kadar je treba okrepiti in zediniti naše narodne gospodarske sile, reprezentirati našo narodno kulturo, tedaj se je treba združiti v enoto, treba je jasno manifestirati enodušno misel naroda, pokazati, da velja tu brezpogojno prelobo enodnevni tvor narodova skupnost. Oslabljeni v dolgoletnih bojih smo bili navajeni na negativizem, ki ga sedaj obračamo drug proti drugemu. Toda prišel je čas, da s tem prenehamo. In ravno to misel je zanesel v naše javno življenje naš dr. Korošec. (Viharno pritrjevanje!) Slovenski narod mora preko kastovskih, razrednih ločitev, preko strankarskega sovražstva ustvariti nezrušljivo vzajemnost samega sebe! Zato stran s partizanstvom tudi iz avtonomnega občinskega zastopstva slovenske Ljubljane! Ta drugi greh, da je to partizanstvo dosledno in brezobzirno izvajala, tudi teži SDS.

Pa to bi se sčasoma moglo odpustiti. Razvoju življenja se tudi naši politični nasprotniki ne bodo mogli dolgo ustavljati. Prišlo bo slej ali prej spoznanje in kesanje. Toda en greh je vsaj za sedaj neodpustljiv, ta, da je SDS položila s pomočjo nam sovražnega režima roko na največjo politično svobodino slovenskega naroda, na avtonomijo svobodnega mesta Ljubljane! Ta avtonomija je tolika, da je klonila pred njo celo vlada dvoglavega

V nedeljo dne 2. oktobra občinske volitve v Ljubljani

od 8 zjutraj do 5 pop.

SLS ima 1. skrinjico!

Nosilec naše liste je
dr. Andrej Gosar
minister za socialno politiko.

orla, da jo je moral čuvati celo tuji Nemec, da je slovenski narod v svoji prestolici in njenem občinskem zastopstvu imel najmočnejšega varuha svojih narodnih pravic. Kdor je tedaj zastavil sekuro na to korenino našega narodnega političnega, kulturnega in gospodarskega življenja, mora dati zadoščenje, mora ta greh odkupiti in zanj nositi neminovno kazen. To je SDS. Zato je dolžan vsak zaveden Slovenec, vsak demokrat, vsak, komur je za samoupravo ljudstva, v nedeljo svoj glas oddati SLS in izkazati svoje zaupanje njemu, ki to stranko tako srečno vodi in je oni, ki je prvi po metazu svetovne vojne in anarhiji čustev in strasti prevratne in prve poprevratne dobe začel ustvarjati našo narodno skupnost, dr. Antonu Korošcu! Dolžnost vseh je, da stopijo v nedeljo navdušeno na agitacijo za SLS. Ne samo dolžnost, častna naloga! Če zmaga SLS, ne bo vladal na magistratu noben režim, ne črn, ne bel, ne rdeč, Ljubljana bo imela moralno jako zastopstvo svojih skupnih nacionalnih socialnih interesov in nihče, naj bo kdorkoli, se ne bo upal dotakniti svobode ljubljanskega mesta, najsvetejših pravic slovenskega naroda, avtonomije našega stolnega mesta! (Viharno odobravanje, žive Ljube! Zveza delovnega ljudstva!)

Tudi govor g. Terseglava so zborovalci spremljali s vsesplošnim odobravanjem in živahnim pritrjevanjem.

* * *

Shod je nato zaključil ob vihnem navdušenju dr. Jerič. Ljubljana je na današnjem shodu pokazala, da hoče izbrisati s svojega obraza dva madeža, ki ji kazita lice. Pomesti je treba z izvestno kliko, ki je dosedaj brez kazni odstavljala ljudske župane (slava dr. Periču) in postavljala mestno upravo pod kuratelo gerentov. Ljubljana pa bo 2. oktobra zbrisala s sebe tudi madež zadnjih volitev 11. septembra in dala zadoščenje dr. Korošcu. S pozivom na zborovalce, naj se vsak zaveda v nedeljo svoje dolžnosti, je nato predsednik dr. Jerič zaključil veličastno uspeli shod.

Ko so se jeli zborovalci polagoma razhajati, se navdušenje še ni podelo. Vsa dvorana je frenetično vzklikala dr. Korošcu in SLS. Od vseh strani živahno pozdravljan si je dr. Korošec komaj priboril pot do izhoda. Zunaj pa ga je množica ponovno navdušeno aklamirala in v veliki povorki spremljala do Marijinega trga. Pred Prešernovim spomenikom je bil ponovno predmet vihnih ovacij in množice je navdušeno zapela: »Hej Slovenci! Veličasten shod v Unionu je na vse zborovalce napravil najgloblji vtis in nedeljske volitve bodo ponovna manifestacija za našo slovensko prestolico, izraz priznanja in zaupanja našemu voditelju dr. Korošcu in naši Slovenski ljudski stranki.

Minister dr. Gosar ljubljanskim volivcem.

Na sinočni shod je poslal dr. A. Gosar, ki je moral radi seje ministrskega sveta o redukciji gimnazij ostati v Belgradu, zborovalcem sledeče sporočilo:

Zadržan po neodložljivih poslih, ki se tičejo tudi Ljubljane, pozdravljam volivni shod Slovenske ljudske stranke in želim najlepših uspehov. Naj SLS ob teh volitvah pomnoži svoje glasove do sijajne zmage. Ljubljana se mora ob teh volitvah zopet strniti v enoto z vsem slovenskim ljudstvom, zastopanim po SLS. Na ljubljanskem magistratu naj zavladajo pod vodstvom naše stranke večina, ki bo pošteno in nesebično delala v blagor najširših slojev ljubljanskega prebivalstva v vsestranski napredek naše prestolice.

KUPUJTE SREČKE
II. STADIJSKE LOTERIJE
Glavni dobiček vila »Stadion«, Din 160.000.—

Ostanki bivše kranjske 'Orjune' poskušajo svojo moč.

SDS ne izhaja brez preteptov in pobojev.

Najeta tolpa napade mirne manifestante. -- Divjanje pred 'Unlonom'.

Po krasno uspelem shodu SLS je spremila tisočglava množica voditelja slovenskega naroda od 'Uniona' na Marijin trg. Tam so manifestanti zapeli, predno je dr. Korošec stopil na tramvaj, himno »Hej Slovanci« in »Naprej zastava Slave«. Razšli so se potem na razne strani. Nekateri so manifestirali, nič hudega sluteč, skozi Zvezdo, v katere bližini so zborovali v demokratsko prisvojeni kazini — »napredni« demokratje. Naenkrat se privali iz kazine tropa najetih fantičev-nevolivcev in izzove v nesramnim izizzvanjem in dejanskimi napadi pretept. Manifestanti so se mirno umaknili, a najeta tolpa je divjala naprej in cgrožala posamezne pasante. Na boj nepriljubljeni mirni izprehajalci so se naenkrat nahajali v največji nevarnosti.

Najeta druhal je besnela dalje proti »Unlonu«. Tam je hotela udreti v notranjost hotela kar pa se jim ni posrečilo. Razni hujskači so mladoletnete fante navduševali za naskok. Nekatere so pošiljali, naj gredo po opeko, ki leži v bližini, da razbijajo stekla na »Unlonu«. Res so nekateri vlačili opeko, da napadejo. V kričanju se je odlikoval neki železniški uradnik Plemelj. Tudi znani gospod Gregorka z železnice se je odlikoval z zmerjanjem: »Glejte klerikalne svinje,« kakor da bi naši napadali, ne pa »kulturni« esdeesarji. Bili so tudi nekateri drugi znani obrazi. Policija je postopala s preteptaji in kričaji zelo mlo, tako da se je izkazala skoro za prekulturno za te nekulturne. Policija je končno iztisnila razgrajaje izpred »Uniona«.

SDS je s tem surovim nastopom hotela izbrisati sijajni vtis shoda SLS. Zabrisati je hotela svojo polomijo, ki jo ima vedno s svojimi lastnimi shodi. Izvežbati je hotela svojo »volivno« armado fantičev, ki naj v nedeljo go-ljufajo in volijo za druge. »Napredni« in »kulturni« SDS tako rešuje »naprednost« Ljubljane. Odgovor dobi od Ljubljancanov v nedeljo. Radi bi videli v nedeljo poštenjake, naj bo to uradnik, trgovec, obrtnik, delavec, železničar, ki bi mogel voliti to propalo stranko, ki na vsak korak uničuje dober sloves naše prestolice. Naprednjakarstva z bokserji in orjunaškimi metodami mora biti konec! Svoji dogodki kličejo na neizprosni boj proti kliski, ki sramoti naš narod pred vsem svetom.

Kdor v nedeljo te ljudi podpre, kdor ostaja doma, je tej družbi enak. Naj računa, da ga bo poštena javnost povsod prišela k »naprednjakarjem« izpred »Uniona« in tako tudi — upoštevala.

Esdeesarji pretepli inva-lida. -- Prof. Pavlič rešuje situacijo.

»Milo za drago!« je vzklilni snoči pred-sednik shoda v kazini ravnatelj Jug. »Milo za drago« so hoteli vračati esdeesarji na našo veličastno demonstracijo s svojo protidemonstracijo. Ni se jim posrečila. Svojo jezo nad svojim slabo uspehim shodom in nad ne-uspeho protidemonstracijo so hoteli izliti nad katerimkoli. In iznesli so jo: nad nedolžnim občinstvom in nad ubogim 100% invalidom.

Ko je bil kazinski shod ob 10 končan, se je večina maloštevilnih obiskovalcev razšla, ostali pa so v malih skupinah krenili po Kongresnem trgu proti Wolfovi ulici, dajajoč s huronskim kričanjem iluzijo sami sebi, kako močni so in grozeč, da bodo vse klerikalce, ki se drznejo kaj reči, pobili kot pse...

V taki atmosferi, ustvarjeni po hujskajo-čih govorih v Kazini, se je pripetil tik pred lokalom upravnštva »Narodnega Dnevnika« na Kongresnem trgu incident, ki nazorno ka-že, kaj so esdeesarji zmožni celo sedaj, ko ni-majo oblasti v svojih rokah in kako bi delali šele tedaj, če bi jo dobili.

Gruča esdeesarjev je tu srečala nekaj oseb, ki so se vračali z našega shoda v »Unlonu« in jih tu pričela kar na lepem kletvati in preteptavati. Seveda so se naši ljudje po-stavili v bran in esdeesarji so kmalu postali krotki, čeprav se ni nobenemu od njih niti las skrivil. Od oklofutanih naj navedemo ime našega akademika Adolfa Korčeta, ki je sam povedal našemu poročevalcu, kako ga je več esdeesarjev napadlo in preteplo ter najhlostnejši slučaj stoprocentnega invalida Jereba. Tega je esdeesarska druhal napadla, neki znan športnik, visok in mišičast, pa je uboge-ga, nemočnega invalida tako krepko sunil v prsa, da je ta omedlel in se zgrudil nezave-sten na hodnik. Krog njega se je zbrala nato množica, glasno obsojajoč nasilje. Profesor Pavlič, znan pristaš SDS, je takoj uvidel vso neugodnost položaja in je hotel v zadnjem trenutku rešiti situacijo. Dvignil je invalida in ga prenesel s pomočjo stražnika na dvorišče hiše, kjer je nastanjena tvrdka »Alomac«. Tu je prof. Pavlič prišel ubogega invalida močiti z mrzlo vodo. Jereb je le počasi prišel zopet k zavesti. Prof. Pavlič pa se je pričel

opravičevati, češ, saj tega SDS ni kriva, to je le delo posameznikov...

Navzoči očividci pa so se vsi prijavili stražniku, ki je napravil zapisnik o slučaju, prostovoljno kot prič, in je upati, da bo su-rov napadalec kmalu izsleden in da SDS menda ne bo mogla trditi, da so si ves slučaj izmislili klerikalci.

Flasko esdeesarjev v Kazini.

Kdor bi sodil po razmeroma velikem številu glasov, ki so jih esdeesarji dobili dne 11. t. m. v Ljubljani, njihovo moč, bi se kruto motil. Te glasove zbere SDS navadno zadnji hip skupaj s pomočjo avtomobilov, kupovanjem z golažem in s pijačo, število njenih pravih pristašev pa je v Ljubljani majhno, zelo majhno. To dokazujejo vsi shodi, kolikor jih sklicuje SDS, vsi ti pomenijo za SDS le goli flasko. Tak flasko pomeni tudi smočni shod SDS v Kazini. Snoči niso mogli esde-esarji zbrati skupaj niti dobrih 500 zborovalcev. Dverana je bila na polovico prazna, le okoli go-vorniškega odra se je zbrala klika, ki je ploskala in kričala na tak način, da se je jasno videlo, kako je organizirana in najeta in kako je njeno navdu-šenje vse drugo prej kot spontano.

Shod je otvoril ravnatelj Jug, nakar je imel svoj »velepolitični« govor bivši ljubljanski gerent dr. Puc. Po svoji navadi je najprej zaja-hal visokega političnega konja, nakar je takoj udaril proti »klerikalcem«. Da je to očrtal kot naj-večje izmečke človeštva, kar jih nosi zemlja, se razume samo ob sebi. Zmaga SLS dne 11. sept. je bila po njegovem dosežena le s pomočjo poli-tičkega aparata — in niti nasmešnil se ni sam tej gorostasi nečuvnosti. SLS je po njegovem na kapitalistični podlagi, SDS pa je zaščitnica de-mokracije! (Lepo, gospod Puc, Vaš dr. Zerkar je bil predsednik večinskega sindikata »Slavenske banke«.) SLS je po njegovem mnenju roparska ladja, ki pluje vedno pod drugo zastavo. (Tla, na katerih ste govorili, dr. Puc to, so bila od strani SDS ukradena mestni občini!) Realno je rešila SDS po vašem. (Zato, ker ima v oblasti skup-ščini najbrž večino, ne pa SLS.) Ponavljal je staro neresnico, da bodo demontirane gimnazije in uni-verza, primerjal je razcvit Zagreba in Beograda s stagnacijo v Ljubljani in ni povedal, kdo je prene-sel denar bolniških blaginj v zagrebško centralo in vso oblast v naročje belgrajskemu centralizmu. Zaletel se je v Mohorjevo družbo, — pač zato, ker je SDS predstavica največje kulture! Ljubljana plačuje sorazmerno največ davšin, — kdo pa je zvišal trošarino na živila, če ne esdeesarski ge-rent? Dr. Puc se je pobahal, da so imeli mestni trantvaj zastoj na ponudbo. No, zakaj ga pa niste vzeli? Strašno se je razkačil dr. Puc nad našim večeršnjim razkritjem o razdeljevanju mestnih podpor pod gerenti SDS. Svečano je izjavil:

»Da, dajali smo take podpore in še jih bomo dajali!«

Volivci, zapomnite si te besede, kam namera-va gospoda SDS dajati vaš denar! Dr. Puc, če trdi-te, da ste dajali podporo le brezposelnim, ali je morda šentjakobsko napredno društvo brezposelno? Gospod dr. Puc pozna le »napredne« (to je esde-esarske) davkoplačevalce v Ljubljani in je po nje-govem mnenju prav, če se daje »napredni« denar zopet »naprednim« ljudem.

Nekdo je medtem sporočil dr. Pucu, kaj je razkril dr. Korošec v »Unlonu« o njem in o čemer poročamo na drugem mestu. O znesku 400.000 Din, ki jih je prejel, se je izjavil, da dr. Korošec, ta »posvečeni« pope o tem v »Unlonu« nesrečno la-že. Dr. Puc je obljubil, da ko pride zopet na ma-gistrat, da bo popravil skrivice, ki jih je tam na-pravil »klerikalni« režim. Kako bi ta poprava iz-gledala, si je menda na jasnem vsak resen vo-livec.

Drugi govornik g. Tavčar je na shodu SDS zastopal bivše narodne socialiste. Ker pa narodni socialisti niso nikakoli čreda, ki bi slopo drvela za svojim pastirjem, si je g. Tavčar to zastopstvo gotovo neupravičeno prilastil. Ker kandidirajo na-radni socialisti tudi na drugih listah, se je g. Tav-čar zelo izpatknil nad letakom g. Malgaja proti SDS. O vsem njegovih šlagerjih ni vredno govoriti, ker so vsi že davno izšli v »Slovenskem Narodu«, istotako tudi ne o njegovih neresnih napadih na oblastno skupščino. Pribiti moramo pa še neko njegovo zahtevo, ki je gotovo tudi zahteva oficiel-ne SDS, namreč, da naj postane Ljubljana oblast zase! Torej g. Tavčarju ni dovolj, da je Slovenija že sedaj razcepljena na dvoje, on jo hoče razcepiti še nadalje! Zahteva SLS pa je: Ljubljana bodi prestolnica nedeljene Slovenije.

Nato je govoril še dr. Kramer. Njegov go-vor je večinoma obstojal iz poveljevanja »sijajne« zmage SDS v Ljubljani dne 11. septembra (razlika 23 glasov) ter iz tolažbe ubogim razočarancem v SDS, da se bo kmalu osnoval demokratski blok, v katerem bi esdeesarji iz Slovenije igrali seveda prvo violino.

Med govorom dr. Kramerja je prišla pod ka-zinska okna manifestacija SLS. V dvorani je na-stalo silno razburjenje: »Ježesna, klerikalci nam bodo shod razbili!« Ta bejazen se je sicer izkazal za neutemeljeno, ker pristaši SLS še vedno ne bodo uporabljali metod svojih nasprotnikov, vendar pa je moral dr. Kramer svoj govor za več minut prekiniti radi razburjenja v dvorani. Predsednik shoda, ravnatelj Jug, je vzklilni: »Prišli so de-monstrirati, toda mi jim bomo vrnilo mlo za dra-gole!« Kako so esdeesarji to »mlo za drago« vra-čali, poročamo na drugem mestu.

Poparjen od demonstracije naših pristašev je dr. Kramer svoj govor kmalu zatem zaključil. Zborovalci so se nato večinoma razšli, kljub temu, da so jih poskušali reditelji uvrstiti v protidemon-stracijo, kar pa je bilo seveda brezuspešno. Le nekaj mladih plačanih pobijev je odšlo po Kon-gresnem trgu do »Uniona« in izvršilo spotoma več nasilstev nad našimi pristaši, o čemer glej posebno poročilo.

Trajno kodranje, vodno ondula-cijo, prvovrstno barvanje las

izvršuje se strokovno v damskem česalnem salonu GJUD ALEKS. ML., Ljubljana, Kongresni trg 6.

Kako in komu so se podeljevale na ljubljanskem magistratu pod-pore pod vlado SDS.

Na drugem mestu priobčujemo dva po-pravka, tičoča se podpor, ki so jih dobivali posamezniki od magistrata pod SDS. Ugotav-ljamo, da je Skodlar Franc prejel iz dispozi-cijskega fonda dne 30. septembra 1926 znesek 2000 Din.

Istotam je tudi vpisano, da je g. Albert Sič dne 24. decembra 1924 prejel iz dispozi-cijskega fonda znesek 500 Din.

Seznam vseh podpor, o katerih smo več-raj poročali, smo dobili na najkompetentnej-šem mestu in samo take smo priobčili, ki smo jih tam dobili. Če niso denarja dobili oni, ga je pa kdo drugi! Kako so prišla v uradni se-znam imena gospodov, ki zdaj trdijo, da pod-

pore niso dobili in zanjo niti prosili, to naj se dotični pomenijo sami z magistratom.

Med tistimi, ki smo jih včeraj navedli, da so dobili od mestne občine pod gerentstvom SDS podpore, je tudi g. Zun. Tekom včerajš-njega dne smo pa izvedeli, da je g. Zun dobil izplačan ta denar preko tajništva neke orga-nizacije SDS. In sicer ni dobil 2000 Din, am-pak le 200 Din s pripombo, da je ostalo mo-ralo ostati za fond. Povest o podporah je to-rej vedno lepša. Podpor prizadeti niti dobi-vali niso, ampak SDS. Ali so včeraj v kazini gospodje volivcem tudi to pojasnili? Če ne, bomo 2. oktobra pa mi govorili z SDS, kakor se spodobil!

Davkoplačevalci,

Z ozirom na članek pod naslovom »Kako in komu so se podeljevale na ljubljanskem magistratu podpore pod vlado SDS«, dvoko-lonsko v 2 in 3 koloni na 1. strani »Slovenca« št. 221, leto LV od 30. septembra 1927, pro-sim, da se v smislu tiskovnega zakona objavi v prih. šte. na istem mestu in z istimi črkami ta-le popravek:

Ni resnično, da bi bil Franc Skodlar do-bil 2000 Din osebne podpore od ljubljanskega magistrata, res pa je, da za podporo niti ni-sem prosil niti je nisem prejel v nobenem znesku!

Franc Skodlar.

Z ozirom na članek »Kako in komu so se podeljevale na ljubljanskem magistratu pod-

pore pod vlado SDS«, objavljeno na prvi stra-ni v »Slovenca« od petka, dne 30. septembra 1927, šte. 221, kolona tretja, četrti odstavek pod označbo »osebne podpore« prosim, da iz-volite v smislu tiskovnega zakona na istem mestu in z istimi črkami v predpisanem roku objaviti sledeči popravek:

»Ni res, da je šolski nadzornik Rape pre-jel 2700 Din osebne podpore, res pa je, da tega zneska nikdar ni prejel kot osebno pod-poro, temveč je bil označen znesek izplačan službeno dne 4. 2. 1925 kot podpora za šolske potrebščine.«

Z odličnim spoštovanjem

Andr. Rape, šolski nadzornik.

Popolna zmaga dr. Marinkoviča na sestanku voditeljev dem. stranke.

Današnja vladna koalicija ostane za vsako ceno.

O 'demokratskem bloku' ne more biti nobenega govora.

r Belgrad, 30. septembra. (Izv.) Odločilno za razvoj v teku prihodnjega tedna, ko se se-stanejo klubi in skupščine, je bil današnji se-stanek med voditeljem demokratske zajedni-ce Ljubo Davidovičem in njegovimi ministri v vladi. Sestanek je trajal od 10 do pol 2. Na tem sestanku, kateremu so prisostvovali po-leg Davidoviča še dr. Marinković, dr. Šumenković in Aca Miović, so se razgovarjali predvsem o sestanku demokratskega kluba, ki se bo sestel, kakor smo že javili, v ponedeljek, 3. oktobra. Na seji se bo razpravljalo o taktiki demokratskega kluba v narodni skupščini, ki se bo sestala 5. oktobra na prvo sejo. V imenu ministrov je Voja Ma-rinković preciziral stališče demokratskih de-legatov v vladi. To stališče je: Za vsako ceno vzdržati sedanjo koalicijo. Kar se tiče vladne politike za časa volitev samih je treba spre-jeti stališče, kakor ga je zavzela vlada, da je treba v verifikacijskem odboru smatrati, da je za volitve odgovorna celokupna vlada, ne pa posamezniki, da je celokupna vlada soli-darna za vsako dejanje vsakega njenega čla-na. Volitev ni vodil mogoče notranji minister, marveč celokupna vlada, v kateri je bila de-mokratska zajednica zastopana po svojih za-stopnikih. Vsi protesti proti posameznikom padejo torej istotako na vse ostale člane vla-de. To stališče zunanega ministra so seveda odobrili vsi demokratski ministri, nakar se je pričel razgovor, G. Davidović je pristal na to: 1. Da se demokratska zajednica strinja s tem, da se 5. oktobra voli za začasnega predsed-nika kandidati, ki ga določi vlada; 2. da se v

verifikacijski odbor izvolijo člani, za katere je gotovo, da bodo znali volivno taktiko vla-de pravilno presoditi; 3. da bodo o dani tak-tiki po verifikaciji odločali klubi. — Nato se je razvila debata o možnosti vstopa Pribiče-viča v demokratsko stranko. Med voditelji demokratske zajednice je prevladovalo miš-ljenje, da so vse Pribičevićeve ponudbe abso-lutno ničeve in da jih je treba odbiti. Pribi-čević in njegova ožja okolica sta dosedaj s svojim delovanjem pokazala, da sta elementa, s katerimi se v odločilnem momentu nikakor ne more računati. Z ozirom na to ne more biti govora o kakih fuziji in o kakem bloku. Pač pa se je izrazilo mnenje, da se morejo po-samezniki, za katere ni nobene oporeke v moralnem ali materialnem oziru, sprejeti v demokratsko stranko. Končnoveljavno pa bo glede sprejetja posameznikov sklepal demo-kratski klub. O sprejetju Pribičeviča in nje-gove ožje okolice v demokratsko zajednico pa ne more biti nobenega govora. Za te sklepe ožje konference voditeljev demokratske za-jednice se je zvedelo šele proti večeru in so izzvali živahne komentarje. V političnih kro-gih se je predvsem naglašalo, da pomenijo ti sklepi popolno zmago politike zunanega mi-nistra Voje Marinkoviča. Obenem so dokaz, da so smernice sedanje politike takšne, da se proti njim ne more izvajati nobena obstruk-cija ali opozicija. Obenem so dokaz, da so vse nade Pribičeviča in njegovih ljudi za ustva-ritev neke nove kombinacije z Radičem in sličnimi ljudmi prazne in da se o njih v res-njih krogih ne more diskutirati.

Glede gimnazij ostane v Sloveniji še pri starem.

REDUKCIJ SREDNJEŠOLSKIH ZAVODOV JE KRIVA SDS!

SDS JE USTANAVLJALA NEPOTREBNE GIMNAZIJE ZA SVOJE STRANKARSKÉ PRI-GANJAČE.

r Belgrad, 30. sept. (Izv.) Predsednika slovenskih oblastnih odborov dr. Natlačen in dr. Leskovar sta danes na pristojnih mestih intervenirala radi nameravane ukinit-ve gimnazij v Sloveniji. Proti ukinitvi, ki po-menja težko okrnitev slovenskega srednjega šolstva, sta vložila najostrejši protest. Po teh protestnih korakih obeh slovenskih predse-dnikov oblastnih odborov smo dobili od mero-dajnih krogov informacijo, da je z ozirom na te njihove korake končnoveljavna odločitev odložena. Končnoveljavno se bo o tem skle-pamo šele, kadar se vrne prosvetni minister. Prosvetni minister se vrne še tekom današnje noči.

r Belgrad, 30. sept. (Izv.) Ministrski svet se je na današnji seji pečal predvsem z vprašanjem o ukinitvi nekaterih gimnazij v državi. Minister za socialno politiko dr. Gosar je vlo-žil proti ukinitvi gimnazij v Sloveniji oster protest in zahteval tozaševne korekture. O samem vprašanju se je razvila principiella debata, v kateri je zmagovalo stališče, da se mo-ra celokupno vprašanje ponovno proučiti in da zaenkrat ostane, kakor je bilo. Čim pride minister za prosveto v Belgrad, pa se bo to

vprašanje v ministrskem svetu ponovno vzelo v razpravo. Ukinile se bodo predvsem tiste gimnazije, ki jih je svoječasno takratni pre-svetni minister Pribičević na novo ustanovil. Kakor znano, je Pribičević kot prosvetni mi-nister iz agitacijskih strankarskih razlogov vse-povsod ustanovil srednje šole, dasiravno za to ni bilo potrebe. Tekom obstoja teh srednjih šol pa se je pokazalo, da služijo te srednje šole predvsem zbiranju samostojnih demokra-tov. To napačno politiko samostojnih demo-kratov je vsekakor treba popraviti in zboljšati. Seveda so pri tem težave, ki so pa predvsem lokalno-patriotskega značaja.

Kar se tiče Slovenije je jasno, da Slovenija pri redukciji srednjega šolstva ne bo prizadeta tako, kakor piše samostojno demokratsko časo-pisje. Pisanje samostojno-demokratskega časo-pisja je dokaz, kakšnih sredstev se poslužuje. Najprej so se povsod ustanovile srednje šole, za katere je bilo v vnaprej jasno, da ne bo-de mogle obstojati. Pozneje se je uvidelo, da se obstojale samo radi tega, ker so na njih poučevali, ne profesorji, ampak nekvalificirani agi-tatorji SDS. Sedaj, ko se ti zavodi ukinejo, kriči SDS o demontiranju kulturnih zavodov,

Vsa krivda o demontiranju kulturnih zavodov pade na SDS, ki je, kakor pri agrarni reformi tudi tu šla na pot strankarske zaslepljenosti.

Ministrski svet je sklenil, da bo to stvar uredil z ozirom na stvarne potrebe posameznih pokrajin in bo o tem sklepal na prihodnji seji, kateri bo prisostvoval prosvetni minister. Nadalje je ministrski svet sklepal o reorganizaciji poštno-telegrafске službe v državi. Pri tej priliki je sklenil, da se ukinejo poštna ravnateljstva v Splitu, Beogradu in Cetinju. Za Slo-

venijo se je sklenilo, da spada pod ljubljansko ravnateljstvo celokupni slovenski teritorij. Pod zagrebško ravnateljstvo spadajo sledeče oblasti: primorsko-krajiška, zagrebška, splitska, bihaška, pod sarajevsko: cetinjska, dubrovaška, tuzlanska, sarajevska, mostarska, travniška, vrbaska, pod novosadsko: sremska, baška, belgrajska, podrinska, podunavska, valjevska, šumadijska. Za Južno Srbijo bo ravnateljstvo v Skoplju.

SDS intrigira proti ljubljanski univerzi.

Belgrad, 30. sept. (Izv.) Dognali smo, da je vest o redukciji univerze v Ljubljani namenoma lansirana v »Pravdo«^c od slovenskih samostojnih demokratov in je torej navadna intriga SDS arjev. Gotovo je samo to, da o ukinitvi kake fakultete na slovenski univerzi dosedaj niti govora ni bilo. Pač pa je jasno, da bo slovenska univerza ostala vsaj v tistem obsegu, v kakršnem obstoja sedaj. Samo slovenski samostojni demokrati intrigirajo proti

njej sedaj, ko se sestavlja proračun, da bi na ta način vrgli vso krivdo na vlado. To delo samostojnih demokratov proti slovenskim interesom je treba najresneje obsoditi. Istotako, kakor so vrgli to vest v »Pravdo«, so intrigirali tudi na pristojnem mestu, češ, da medicinska fakulteta ni potrebna in da niso potrebne nekatere druge fakultete. Njihove intrige so se pravočasno razkrinkale in so zato ostale brez vsakega učinka.

Delavstvo artiljerijske delavnice se ne reducira.

r Belgrad, 30. septembra. (Izv.) Po današnji seji ministrskega sveta je imel Vaš dopisnik priliko razgovarjati se z vojnim ministrom generalom Hadžićem o zadevi divizijske artiljerijske delavnice v Ljubljani.

»Gospod general! V nekaterih listih bere-mo, da nameravate izvršiti večje redukcije delavstva v ljubljanski artiljerijski delavnici.«

»To ni točno. Resnica je ta, da so bili v

proračunu določeni manjši krediti, kakor smo jih zahtevali. Z ozirom na to so nastale razne težave.«

»Kaj nameravate torej storiti?«

»Vse to se bo uredilo tekom jutrišnjega ali najpozneje pojutrišnjega dneva. Zadeva je nujna. Bodite prepričani, da se bo cela zadeva kljub kreditnim težavam uredila tekom jutrišnjega ali pojutrišnjega dneva.«

Zdravilišče Golnik prešlo v upravo ljubljanske oblasti.

Belgrad, 30. septembra. (Izv.) Danes je minister za socialno politiko dr. Andr. Gosar podpisal uredbo, s katero preide zdravilišče na Golniku v upravo ljubljanskega oblastnega odbora.

Zopet se je izpolnila ena največjih želja slovenskega prebivalstva. Golnik, ki ga je ustanovil sedanji oblastni odbornik dr. Breclj in ki je bil namenjen predvsem našim invalidom in revnejšim slojem prebivalstva kot

ljudsko zdravilišče, je v naši upravi. Leta in leta smo se bali za to edino zdravilišče te vrste v Sloveniji, bilo je v velikih krizah in nevarnostih, da nam bo za vedno odvzeto. Minister dr. Gosar je sovražne načrte prekrizal.

Zdravilišče na Golniku je last fonda za vračajoče se vojne. Ta fond so doslej upravljali sami državni uradniki pod nadzorstvom ministra za socialno politiko. Po novi uredbi prevzema upravo ljubljanski oblastni odbor.

Ljubljanska oblast dobi 10 milijonsko posojilo.

r Belgrad, 30. sept. (Izv.) Finančni minister je danes na intervencijo predsednika oblastnega odbora dr. Natlačena na podpisal odlok, s katerim se dovoljuje ljubljanski oblasti najetje 10 milijonskega posojila.

Dr. Gosar za Pokojninski zavod.

r Belgrad, 30. sept. (Izv.) Minister za socialno politiko dr. Andrej Gosar je sprejel zastopnika Pokojninskega zavoda, člana uprave Alojzija Vrtovca in ravnatelja dr. Sagadina ter odredil, da se vse nujne zahteve Pokojninskega zavoda, ki se tičejo predvsem avtonomije zavoda in rent, končno veljavno ugodno rešijo.

Zbornica TOI dobi posojilo.

r Belgrad, 30. sept. (Izv.) Ljubljanska zbornica TOI je predložila trgovinskemu ministru prošnjo za odobritev najetja 3 milijonskega posojila pri Pokojninskem zavodu. Trgovinski minister g. dr. Spaho je najete tega posojila zbornici TOI dovolil, nakar je minister za socialno politiko dr. Andrej Gosar dovolil Pokojninskemu zavodu, da to posojilo zbornici TOI izvrši.

Laži 'Jutra' o stanovanjskem vprašanju.

r Belgrad, 30. sept. (Izv.) Poslednje dni smo čitali v raznih časopisih najrazličnejše vesti o rešitvi stanovanjskega vprašanja. Kakor se je Vaš dopisnik informiral na mero-dajnem mestu, so vse te vesti brez vsake podlage in služijo samo nekaterim ljudem v njihove zahrbtnje namene.

Volitev traja v nedeljo samo do 5 popoldne

Zatorej:

vsi na volišče pred 5. uro!

SRAJCE ZA GOSPODE

cefir z 2 ovratnikoma	od Din 58.— do 85.—
mako-cefir, krasni vzorci	od Din 95.— do 110.—
svilen popelin	od Din 115.— do 145.—
bele, prima šifon	od Din 78.— do 92.—
spodnje hlače s pasom, fine	od Din 38.— naprej

F. in I. GORIČAR — Sv. Petra cesta 29.
LASTNI IZDELEK FINA IZDELAVA

Boj proti obligacijskemu posojilu in Mestni hranilnici.

SDS hoče uničiti stanovanjsko akcijo mestne občine. Zato je zdijala najprej proti obligacijskemu posojilu in ga skušala pred-očiti kot škodljivo klerikalno napravo. Kaj so SDS brezstanovanjci! Samo da gre SDS v parti-zanski račun, pa lopne tudi po najhumanitarnejši napravi.

SDS je dvignila med gostilničarji hujska-nje proti malenkostni, pa velekorisni taksi 50 par na liter vina. Ko so gostilničarji sami spregledali, da gre za hujskarije in SDS obr-nili hrbet, je seveda SDS morala uganiti kaj drugega. In začela se je pesem, da je obliga-cijsko posojilo polomija. Najprej je bila polo-mija, ker se še ni nič gradilo. Takrat je SDS rekla, da iz te polomije sploh nič ne bo, se sploh nič zgradilo ne bo in je pozivala vlad-nega komisarja in sosvet, naj vendar že začne.

Te laži je bilo konec, ko so na raznih mestih začele rasti nove stanovanjske hiše iz tal. Zdaj so pa vdarili zopet po komisarju, za-kaj gradi, dokler ni vse posojilo podpisano. Torej enkrat prepozno, drugič prezgodaj, SDS

vpije, naj se dela kakor se hoče, ker SDS rav-no noče, da bi se kaj delalo!

Druga tarča SDS je Mestna hranilnica. Ta mora služiti samo financam SDS, to je pa-rola te klike. Ker smo to prakso razkrinkali in napadli, je SDS udarila po slovenski indu-striji. —

25 milijonov dinarjev je dobil »klerikalec«. Dal mu jih je dr. Adlešič. To je smrdljiva laž, ki naj užge SDSarje. Med tem pa tvrdka Pol-lak, odkar ima SLS vpliv v občini in Mestni hranilnici, ni dobila niti beliča kredita. »Ju-tro«^c in »Narod«^c bosta svoje laži o dr. Adle-šiču kot »komisarju in Pollakovem pravnem zastopniku«^c že še imela priliko drugod po-jasnjati.

Ta najnovejša laž nima drugega namena kot prepričati ljubljanske esdeesarje o potrebi, da mora v Mestni hranilnici vladati klika SDS in ta denarni zavod zlorablja za svoje parti-zanske namene.

Kdor hoče, da bo Mestna hranilnica tako morala služiti SDS kot sta služili »Jadranska«^c in »Slavenska barnka«, naj voli SDS.

Gerentje so dajali podporo SDS.

Mnogi, ki so se čudili, kje jemlje SDS toliko denarja za tako drago volivno propagan-do in še dražji strankin aparat (naj omenimo samo razkošne vizitke g. dr. Puca, ki jih je gotovo dobil že vsak ljubljanski volivec), so si prišli včeraj deloma na jasno, ko so čitali v »Slovincu«, da je prejelo »Gospodarsko in po-litično društvo za šentjakobski okraje«^c podpo-re od gerentov 21.000 Din in slično društvo za dvorski okraj vsoto 11.600 Din. Vedeti je tre-ba namreč, da sta ti dve društvi glavna stebra prav nič napredne SDS v Ljubljani in to ne samo morda organizacijsko, temveč tudi mate-rijelno in finančno. Obe sta si z izposojanjem raznih šundromanov ustvarili bogato knjižnico in neizčrpne dohodke, ki so s tem v zvezi.

Šentjakobsko društvo ima letno milijonske do-hodke — le pogledimo bilanco — in ta denar gre prav v znatni meri za politično agitacijo. To društvo ima označbo »sam. demokratiški«^c celo v uradnem naslovu. In tem skozi in sko-zi pridobitnim in strankarskim društvom so dajali gerentje občinski denar! Ob istem času pa so pripeljali od nekod iz Štajerskega ubo-gega invalida v bolnišnico, ko ga tu niso spre-jeli, je revež šel na magistrat po nasvetu do-brih ljudi, da bo tam dobil večerjo in preno-čišče. Revež je moral seveda lačen in truden brez vsakega uspeha odromati v svoj oddaljeni domači kraj. Volivci, kako boste obsodili v nedeljo tako uporabljanje svojega denarja?

Kako je bilo z inventarjem Kino Matica?

Pred približno dvema leti je mestna ob-čina bivšemu najemniku Kino Matica zarubila kino-aparat in razni inventar (stole itd.), da se krije za dolg na elektriki in veseličnem dav-ku v znesku ca. 60.000 Din. Ta inventar je bil po mnenju strokovnjakov vreden vsaj 100.000 dinarjev in razni interesi so čakali, da se izvrši dražnja. Te pa ni bilo, ampak mestna ob-čina je na posredovanje raznih SDSarskih ve-

ljakov ves inventar kar na tihem prodala Zve-zi kulturnih društev za slepo ceno približno 15.000 dinarjev. Ker ste bili Vi g. Puc takrat gerent mestne občine, Vas prosimo, da pojas-nite, kdo je kriv, da je mestna občina pri tej prodaji bila oškodovana za najmanj 80.000 di-narjev? — Pojasnite to zadevo, pa magari v »Jutru«^c!

Eden, ki se je zanimal za inventar,

Volivci pazite!

Volitve v nedeljo so le od osme ure zjutraj do pete (sedemnajste) popoldne. Opozorite drug drugega, da kdo ne zamudi. Takoj zjutraj na volišče!

Vzemite s seboj kako legitimacijo. Vo-livna komisija bo povsod zahtevala legiti-macijo.

Vsak volivec SLS naj se oglasi v volivni pisarni svojega okraja.

Volišča in volivni okraji so ista kot pri državnozborskih volitvah.

Volitve so tajne! Kdor se boji, da bi se slišalo, kam pade njegova kroglica, naj jo spusti tik pri ustniku volivne skrinjice, da pade popolnoma neslišno, ali pa naj pri vsaki skrinjici malo poropota, da bo bolj varen.

Agitacijske pisarne SLS.

Centralna agitacijska pisarna je v veliki dvorani Uniona. Tu se dobivajo vse informacije.

I. in II. volišče: Alojzijeve hiše, pritličje, levo.

III. volišče: Florijanska ulica 11, v hiši g. Serjaka.

IV. volišče: pri g. Ogrinu na Prulah, Sredina.

V. volišče: Društveni dom, Karunova ulica.

VI., VII. in VIII. volišče: Konzum.

Kongresni trg 2.

IX. in IXa volišče: Vzemljna zavarovalnica (Medijatova hiša), Dunajska cesta.

X. volišče: Akademski dom, Miklošičeva ce-sta 5, poleg Vzemljne posojilnice.

XI., XII. in XIII. volišče: Rokodelski dom (dvorana), Komenskega ulica 12.

XIV. in XIVa volišče: pri g. Kljani v Bo-horičevi ulici 12.

XV. volišče: v gostilni pri Ribiču (Majcen), prva hiša na Ilzanski cesti.

XVI., XVII. in XVIII. volišče: gostilna pri Bevcu, Gasilska cesta.

25 milijonska laž.

Na včerajšnje ponovne »Jutrove«^c insinua-cije ugotavljamo:

1. Tvrdk Pollak so že gerentje SDS po-nudili 30 milijonski kredit pri Mestni hra-nilnici.

2. Kredit 25 milijonov je dobila tvrdka tedaj, ko ni imela SLS nobene moči ne v ob-čini, ne v Mestni hranilnici, ne v vladi.

3. Sklenil in izplačal je ta kredit sosvet pod komisarjem SKS dr. Drago Marušičem.

4. Tvrda Pollak je ena največjih indu-strij v Sloveniji, ki zaposluje skoro 700 delav-cev in daje stotinam delavskih družin ek-sistenco.

5. Za kredit jamči tvrdka z vsem premo-ženjem ter družabniki z vsem svojim zaseb-nim imetjem.

6. Ta kredit je varen, milijoni za Tabor pa niso varni.

7. Ta kredit donaja mestni hranilnici do-biček, milijoni za Tabor pa izgubo.

Volivni drobiž za Ljubljano.

Potovanja. »Narod«^c pravi, da so potovali gospodje na mestne stroške radi klavnice en-krat. »Slovenec«^c jim je dokazal, da je bilo to dvakrat, mi pa vemo, da je bilo tri-krat. Prvo potovanje je bilo radi tega že leta 1920./21., ko sta šla tja v Nemčijo dva mestna inženirja. Gotovo sta gospoda že ta-krat vse potrebno ogledala.

Kako so pod gerenti ceste popravljali. V Knafjevi ulici so nemudoma zgradili v letu 1926. nov hodnik, letos so ga morali pa zopet razbiti, da so mogli položiti kabelj. Daleko-vidnost in varčevanje je to — bo rekla SDS. — V Janežičevi ulici so pod gerenti gradili kanal. Zgradili so tako, da so morali letos na novo prekopati 4 m globoko in nov material navoziti. Škode je vsaj 40.000 Din!

Mestna klavnica. Glede tega poglavja smo prejeli še: V času, ko se je gradila mest-na klavnica, se ni vprašalo kako tukajšnje tovarno, če bi zamogla prevzeti kako delo. Kakor nam tukajšnji strokovnjak pripoveduje, bi se ta naprava brezhibno, pa veliko ceneje v tukajšnjih tovarnah mogla izvršiti. Bila so dela, kakor n. pr. železne konstrukcije, nosilci za strehe, transportne naprave za led in me-so, rezervarji za vodo itd. Vse to bi se moglo doma narediti. Pripomniti moram, da bi s tem delom imela kaka tukajšnja tovarna lahko za celo leto dela. Delavstvo se odpusča ali po-šilja na dopust, ker ni dela. To so žalostne razmere. To naj si zapomnijo posebno delavci strojne stroke!

Vožnje pri mestu tudi zelo razburjajo ljubljanske volitve. G. Turk naj pojasni, za-kaj morajo vsi Turkovi konji voziti, čeprav drugi vozniki, ki imajo po en sam par konj, morajo brez posla oditi domov? Zakaj nad-zornik pravi, da mora Turkove konje vse za-poseliti, kar jih je na razpolago?

Smrkavec. Tako je zmerjal našega pri-staša g. Viranta učitelj Mlakar v nedeljo na Barju. »Narod«^c laže, da je to besedo rekel Virantov oče proti svojemu sinu. Ugotavlja-mo, da to ni res, ampak da jih je izustil na-predni g. učitelj Mlakar. Poleg tega je g. Mlakar zmerjal tudi Viranta z neotesancem.

Kje bomo volili v Ljubljani.

I. VOLISCE — Šolski okraj (od Kodeljevega do Strossmayerjeve ulice) — v II. državni gimnaziji, Strossmayerjeva ulica 1: Ambrožev trg — Baraka pri mestni klavnici — Ciril Metodova ulica — Delarska ulica (sedaj Potočnikova ulica) — Domobranska cesta — Za gradom št. 9 in 11 — Cesta na Kodeljevo (sedaj Povšetova cesta) — Kumanovska ulica — Mesarska cesta — Vojvode Mišiča cesta (sedaj Mišičeva cesta) — Mišičeva cesta (prej Vojvode Mišiča cesta) — Poljanska cesta od št. 14 do konca — Poljanski nasip od št. 16 do konca — Potočnikova ulica (prej Delarska ulica) — Povšetova cesta (prej Cesta na Kodeljevo) — Stara pravda — Strossmayerjeva ulica — Tomšičeva ulica — Dr. Valentin Zarnikova ulica (sedaj Zarnikova ulica) — Zarnikova ulica prej dr. Valentin Zarnikova ulica — Zrinskega cesta — Zinovodrska ulica.

II. VOLISCE — Šolski okraj (ostali del) in magistratni okoliš do Tranče — v Mestnem domu: Barvarska steza — Cankarjevo nabrežje — Kapiteljska ulica — Ključavničarska ulica — Kopitarjeva ulica — Krekov trg — Krojaška ulica — Linčarjeva ulica — Lončarska steza — Mestni trg — Ozka ulica — Pogarjevi trg — Poljanska cesta od št. 2 do 18 — Poljanski nasip od št. 2 do 14 — Ribja ulica — Semenška ulica — Na Stolbi — Strelška ulica — Stritarjeva ulica — Strni pot — Pred Skofijo — Šolski dvorovi — Študentovska ulica — Pod trančo — Vodnikov trg.

III. VOLISCE — Št. Jakobski okraj, I. del do Florjanske cerkve — v Sentijski ulici: Sv. Florjanska ulica do št. 18 na desni ter do št. 25 na levi strani — Gallusovo nabrežje (prej Sv. Jakoba nabrežje) — Grajska planota — Grušnovno nabrežje (prej Pred prulami) — Sv. Jakoba nabrežje (sedaj Gallusovo nabrežje) — Sv. Jakoba trg — Merosodna ulica — Reber — Rožna ulica — Stari trg — Stiška ulica (prej Zatiška ulica) — Trubarjeva ulica — Vodna steza — Zatiška ulica (sedaj Stiška ulica) — Zvezdarska ulica — Zabajak.

IV. VOLISCE — Št. Jakobski okraj — II. del, do Gruberjevega kanala — v mestni osnovni šoli na Prulah: Baraka na Prulah — Sv. Florjanska ulica od št. 20 na desni ter od št. 27 na levi do konca — Ulica na Grad — Za gradom št. 1, 3 in 4 — Grubarjevo nabrežje — Hrenova ulica — Janežičeva cesta — Karlovska cesta — Osojna pot — Pra-protnikova ulica — Privoz — Prule — Sodarska steza — Sredina — Tesarska ulica — Vožarski pot — Zvonarska ulica.

V. VOLISCE — Trnovo — v mestnem otroškem vrteu, Cerkvena ulica 21: Pri brvi — Cerkvena ulica — Cesta dveh cesarjev — Mala dolnarska ulica — Velika dolnarska ulica — Gerbičeva ulica (prej Pot na pasji brod) — Jelovškova ulica — Jeranova ulica — Karadžičeva ulica — Karunova ulica — Kolezijska ulica, nova (prej Kopališka ulica) — Kolezijska ulica, stara (sedaj Razlagova ulica) — Pred konjušnico — Konjušna ulica (sedaj Svabičeva ulica) — Kopališka ulica (sedaj Kolezijska ulica, nova) — Koseskega ulica — Lampetova ulica — Cesta v mestni log — Cesta na loko — Mencingerjeva ulica — Mivka (prej Mivka, Na Mivki) — Opekarska cesta — Pot na pasji brod (sedaj Gerbičeva ulica) — Pot na Rakovo jelšo — Razlagova ulica (prej Kolezijska ulica, stara) — Razpoina ulica — Riharjeva ulica — Veliki stradon — Staretova ulica — Stranska pot — Svabičeva ulica (prej Konjušna ulica) — Trnovska ulica — Trnovski pristan — Valjčeva ulica — Vogelna ulica — Zelena pot — Zeljarska ulica.

VI. VOLISCE — Krakovo in I. del Dvorskega okraja do Cvojze in Rimske ceste volivci A—L — v mestni šoli na Cvojzovem grabnu:

VI. A. VOLISCE — Krakovo in I. del Dvorskega okraja do Cvojze in Rimske ceste volivci M—Z — v mestni šoli na Cvojzovem grabnu: Aškerčeva cesta — Baraka ob Aškerčevi cesti — Bičevje (prej Na bičevju) — Bogiščeva ulica — Cvojzova cesta — Dobrilova ulica — Emonska cesta — Glinaška ulica — Gorupova ulica — Gradaška ulica — Groharjeva cesta — Kladezna ulica — Krakovska ulica — Krakovski nasip — Langusova ulica (prej Tobačna ulica) — Lepi pot — Marmontova ulica — Mirje — Murnikova ulica — Rečna ulica — Rimska cesta — Tobačna ulica (sedaj Langusova ulica) — Tržaška cesta — Verstovškova ulica — Vrtna ulica.

VII. VOLISCE — Dvorski okraj, II. del med Cvojzo in Rimske ceste do Nunske ulice in Kongresnega trga — v državni realni: Bleiweisova cesta št. 1 do 15 na desni ter od št. 4 do 12 na levi strani — Borštnikov trg (prej Pred igriščem) — Erjavčeva cesta — Gosposka ulica — Gradišče — Gregorčičeva ulica (prej Simon Gregorčičeva in Hilserjeva ulica (sedaj Gregorčičeva ulica) — Pred igriščem (sedaj Borštnikov trg) — Igriška ulica — Križevniška ulica — Levstikova ulica št. 19 in 21 — Markov trg (prej Turjaški trg) — Salendrova ulica — Soteska — Turjaški trg (sedaj Markov trg) — Valvazorjev trg — Vegova ulica — Vrtača — Zagata — Ziljskega ulica.

VIII. VOLISCE — Dvorski okraj, III. del, med Nunske ulice in Kongresnim trgov do Aleksandrova ceste — v mestnem deklisnem liceju: Aleksandrova cesta, leva stran — Alžbetova ulica — Beethovnova ulica brez št. 15 in 16 — Bleiweisova cesta od št. 16 do 27 — Breg — Čevlarska ulica — Dvorni trg — Gledališka stolba — Gledališka ulica št. 1, 2 in 4 — Jurčičev trg — Knaflejeva ulica — Kbcenova ulica — Kongresni trg — Levčeva ulica — Levstikova ulica, brez št. 19 in 21 — Marijin trg št. 1, 2 in 3 — Muzejski trg — Nunska ulica — Orožnova ulica — Prešernova ulica, leva stran — Cesta na Rožnik — Cesta v Rožno dolino (prej Pot v Rožno dolino) — Rutarjeva ulica — Svetčeva ulica — Selenburgova ulica — Škrabčeva ulica — Šubičeva ulica — Večna pot — Viška ulica — Wolfova ulica — Zadržna ulica (sedaj Zitnikova ulica) — Židovska steza — Židovska ulica — Zitnikova ulica (prej Zadržna ulica).

IX. VOLISCE — Kolizejski okoliš med Aleksandrovo in Dunajsko cesto — volivci A—L — v I. državni gimnaziji v Tomanovi ulici 10:

IX. A. volisce — Kolizejski okoliš — med Aleksandrovo in Dunajsko cesto — volivci M—Z — v I. državni gimnaziji v Tomanovi ulici 10: Aleksandrova cesta, desna stran — Baraka ob velesejmišču — Beethovnova ulica št. 15 in 16 — Bežigrad — Bleiweisova cesta od št. 28 do konca — Dunajska cesta, leva stran — Dvořakova ulica — Einspielerjeva ulica — Gajeva ulica — Gledališka ulica brez št. 1, 2 in 4 — Gledališka ulica, podaljšana (prej Anton Knezova ulica) — Cesta na gorenjsko železnico (sedaj Vošnjakova ulica) — Gosposvetska cesta — Anton Knezova ulica (sedaj podaljšana Gledališka ulica) — Kobariška ulica — Kolizejska ulica (sedaj Puharjeva ulica) — Kerc (prej Kolizejska ulica) — Tomanova ulica — Snikova ulica — Mahničeva ulica — Puharjeva uli-Pod turnom — Vošnjakova ulica (prej Cesta na gorenjsko železnico).

X. VOLISCE — Kolodvorski okraj, I. del, med Dunajsko cesto in Kolodvorsko ulico — v juštni palači: Baraka ob Vilharjevi ulici (prej Dovozni cesti) — Cigaletova ulica — Dalmatinova ulica — Dovozna cesta (sedaj Vilharjeva ulica) —

Dunajska cesta, desna stran — Frančiškanska ulica — Kržičeva ulica — Linhartova ulica — Marijin trg št. 4 — Miklošičeva cesta — Kralja Petra trg — Pokopališka cesta — Pražakova ulica — Prešernova ulica, desna stran — Robbova ulica — Sodna ulica (sedaj Tavčarjeva ulica) — Tavčarjeva ulica (prej Sodna ulica) — Janez Trdinova ulica (sedaj Trdinova ulica) — Trdinova ulica (prej Janez Trdinova ulica) — Vilharjeva ulica (prej Dovozna cesta).

XI. VOLISCE — Kolodvorski okraj, II. del, med Kolodvorsko ulico in Resljevo cesto — v ženskem učiteljsku na Resljevi cesti 10: Copova cesta št. 10 — Cesta na južno železnico (sedaj Masarykova cesta — Kolodvorska ulica — Komenskega ulica od št. 1 do 9 na levi ter od št. 2 do 16 na desni strani — Masarykova cesta (prej Cesta na južno železnico) — Obrežna steza — Sv. Petra cesta od št. 1 do 33 na levi ter od št. 2 do 32 na desni strani — Sv. Petra nasip od št. 1 do 31 — Prečna ulica — Slomškova ulica od št. 1 do 7.

XII. VOLISCE — Kolodvorski okraj, III. del, med Resljevo in Vidovdanska cesto — v moškem učiteljsku na Resljevi cesti 10: Baraka ob Resljevi cesti — Copova cesta št. 16, 19 in 21 — Komenskega ulica od 13 oz. 26 do konca — Karol Kotnikova ulica (sedaj Kotnikova ulica) — Kotnikova ulica (prej Karol Kotnikova ulica) — Metelkova ulica — Sv. Petra cesta od št. 34 do 48 na desni ter od št. 37 do 47 na levi strani — Sv. Petra nasip od št. 35 do 47 — Radeckega cesta (sedaj Vidovdanska cesta) — Resljeva cesta — Slomškova ulica od št. 9 do konca — Tabor št. 12 — Vagoni na kolodvoru — Vidovdanska cesta (prej Radeckega cesta).

XIII. VOLISCE — Kolodvorski okraj IV. del, med Vidovdanko in Ahacijev (sedaj Jegličeva cesta) — v mestni šoli na Ledini: Ahacijeva cesta, leva stran (sedaj Jegličeva cesta) Baraka na Friskovcu — Baraka ob Sv. Martina (sedaj Kette-Murnovi) cesti — Friškovec — Med hmeljniki — Hrvatski trg — Ilirska ulica — Jegličeva cesta (prej Ahacijeva cesta) leva stran — Kette-Murnova ulica, leva stran do želez. podvoza (prej Sv. Martina cesta) — Lipečeva cesta — Maistrova ulica (prej Vojaška ulica) — Sv. Martina cesta, leva stran do želez. podvoza (sedaj Kette-Murnova cesta) — Sv. Petra cesta od št. 50 na desni ter od št. 55 do konca — Sv. Petra nasip od št. 49 do konca — Prisojna ulica — Skofja ulica — Tabor brez št. 12 — Usnjarska ulica — Vagoni pri Sv. Križu — Vojaška ulica (sedaj Maistrova ulica) — Vrhovčeva ulica — Vrazov trg (prej Stanko Vrazov trg) — Stanko Vrazov (sedaj Vrazov) trg — Zupnijska ulica.

XIV. VOLISCE — Vodmatski okraj — volivci od črke A do črke L — v mestnem zavetišču za onemogel v Japljevi ulici št. 2

XIV. A. volisce — Vodmatski okraj — volivci od črke M do črke Z — v mestnem zavetišču za onemogel v Japljevi ulici št. 2:

Ahacijeva cesta, desna stran (sed. Jegličeva cesta, desna stran) — Baraka ob Kolinski tovarni — Bohoričeva ulica — Cegnarjeva ulica — Ciglarjeva ulica — Grablovičeva ulica — Holzapfiova ulica — Hrovatova ulica — Japljev aulica — Jegličeva cesta, desna stran (prej Ahacijeva cesta, desna stran) — Jenkova ulica — Koryakova ulica — Kette-Murnova cesta, desna stran do želez. podvoza (prej Sv. Martina cesta, desna stran do želez. podvoza) — Sv. Martina cesta od želez. podvoza do konca — Močnikova ulica — Poljska cesta — Ravnikarjeva ulica — Stara pot — Vodmatski trg — Za vrti — Zalokarjeva ulica — Zaloška cesta.

XV. VOLISCE — Predkraj — v vrtnem salonu gostilne pri Češnovarju na Dolenjski cesti 3: Črna vas — Dolenjska cesta — Galjeva — Hauptmanca — Hradečkova vas — Illova — Ižanska cesta — Orlova ulica — Rakovniška ulica.

XVI. VOLISCE — Šiška z Vodovodno in Hranilnično cesto — volivci A—J — v šišenski šoli.

XVII. VOLISCE — Šiška z Vodovodno in Hranilnično cesto — volivci K—P — v šišenski šoli.

XVIII. VOLISCE — Šiška z Vodovodno in Hranilnično cesto — volivci R—Z — v šišenski šoli: Aleševčeva ulica (prej Slovenska cesta) — Aljaževa ulica (prej Planinska ulica) — Celovška cesta — Dermotova ulica (prej Poljska ulica) — Dolinska steza — Drenikov vrh — Frankopanska ulica — Gasliška cesta — Hranilnična cesta — Janševa ulica (prej Kavškova ulica, vzhodni del) — Sv. Jerneja cesta — Kamniška ulica — Kavškova cesta, zahodni del — Kavškova cesta, vzhodni del (sedaj Janševa ulica) — Kmetijska ulica (sedaj Verovškova ulica) — Knezova ulica — Kolodvorska cesta (sedaj Medvedova cesta) — Koslerjeva ulica (sedaj Malgajeva ulica) — Lepodvorska ulica — Malgajeva ulica (prej Koslerjeva ulica) — Maurerjeva ulica — Medvedova cesta (prej Kolodvorska cesta) — Nova ulica — Planinska ulica (sedaj Aljaževa ulica) — Podmilščakova ulica (prej Vodovodna cesta v Sp. Šiški) — Polakova ulica (prej Železniška ulica) — Poljska ulica (sedaj Železnikarjeva ulica) — Stajerčeva (sedaj Dermotova ulica) — Savska ulica — Slovenska cesta (sedaj Aleševčeva ulica) — Šolska grič — Tržna ulica — Verovškova ulica (prej Kmetijska ulica) — Vodnikova cesta — Vodovodna cesta v Ljubljani — Vodovodna cesta v Sp. Šiški (sedaj Podmilščakova ulica) — Železnikarjeva ulica (prej Šolska ulica) — Železniška ulica (sedaj Polakova ulica) — Žibertova ulica.

Mariborska oblast dobi svoje kmetijske šole nazaj.

Kmetijski šoli v Mariboru in St. Jurju ob južni železnici prevzame mariborska oblast. Zahteva mariborske oblastne skupščine je bila, da se zopet upostavi dvoletna vinarska in sadjarska šola, ki je delovala skozi leta in leta, pa je bila sedaj v naši državi reducirana na enoletni tečaj. To zahtevo je sporočil oblaštni odbor kmetijskemu ministertvu, ki jo je upošteval ter odredil z dekretom dne 28. sept. 1927, št. 40.087-II., da se zopet vpoustavi dvoletna vinarska in sadjarska šola.

Z velikim veseljem bodo naši kmetovalci pozdravili ta uspeh oblastne skupščine v Mariboru. S tem preide v upravo oblastnega odbora tudi celotno posestvo s stavbami, ki jih je dosedaj ministrstvo uporabljalo za srednjo kmetijsko šolo. Naši dosedanjí tečajniki, ki so želeli temeljitješe izobrazbe, katero jim more nuditi vsaj dvoletna strokovna šola, bodo sedaj imeli priložnost izpolniti svoje znanje. Tako je pa zdaj tudi zaključeno večno preobračanje teh šol iz enega v drug sistem.

Oblastna skupščina v Mariboru pa prevzame v svojo upravo tudi kmetijsko šolo v St. Jurju ob južni železnici. Tudi tu je pozdraviti prevzem, ker vemo, da bo ta šola pod upravo oblastnega odbora vse drugače procvitala.

Dnevne novice

★ Veliki vojaški manevri v okolici Belgrada. V četrtek so se pričeli na terenu med Belgradom in Mladenovcem veliki vojaški manevri, v katerih bo poleg pehote sodelovala tudi aviatika. Manevri bo vodil poveljnik kraljeve garde general Peter Živković. Prvi dan bo poizkus poizvedovalne službe konjenice in letalstva. Sodelujeta dve letalski eskadrili. Ker je prvi slučaj sodelovanja naših letal pri vojaških vajah, se izid pričakuje z velikim zanimanjem.

★ Nova konzula. Za konzula republike Kuba je imenovan v Belgradu Evzebij Roman Ferer, za avstrijskega konzula v Sarajevu pa Franz Zingler.

★ Usposobljenostni izpiti za osnovne šole se prične na drž. moškem učiteljsku v Mariboru, dne 3. nov. t. l. ob 8. uri. Pravilno opremljene, prošnje se naj predložijo uradnim potom tako, da jih komisija dobi vsaj do 20. oktobra t. l. v roke. Kdor ne bi bil pripuščten, bo pravočasno obveščen. Posebnih vabil komisija ne bo razpisovala. Predsednik komisije.

★ Slaba žetev na Popovem polju. V prejšnjih časih je Popovo polje prehranjevalo celo Hercegovino. L. 1918 se je pridelalo na njem 220 vagonov koruze. Lansko leto pa že samo 150 vagonov. Letos je bilo zasejanih 5.5 vagonov žita, a pridelalo se ni niti 4 vagonov, torej še manj, kakor je bilo zasejanega. Gotovo je to močan in mogoče celo najtežji udarec za gospodarstvo Hercegovine, ker okolica Popovega polja, najbolj gosto naseljena v Hercegovini, ne more prehranjevati živine radi pomanjkanja hrane, ker se narod ne zanima za drugo, nego za žito. Nekatere vasi, kjer se bavijo z vinogradništvom, niso imele bogve kakšne koristi od svojega grozdja. Vseled suše je trta slabo obrodlila, poleg tega pa je bilo prodano grozdje za zelo nizko ceno, skoraj za polovico manjšo od one v preteklem letu. Vaški predstojniki so poslali posebno deputacijo oblastni skupščini s prošnjo, da se materialno pomaga narodu.

★ Nove telefonske pristojbine za inozemstvo. Dnevni trinitutni govor z Dunajem stane 46.42 Din, z Gradcem, Badgasteinom, Hofgasteinom in Spielfeldom 37.95 Din, s Celovcem in Beljakom pa 29.70 Din, z Linzem 51.15 Din. Nočni trinitutni razgovor, kar velja od 21. ure zvečer do 8. ure zjutraj stane tri petine te vsote. Nujni razgovori znašajo trikratno takso, éclair desetkratno, poziv pa eno tretjino navednega zneska, dnevnega oz. nočnega. Seveda velja ta taksa samo za razgovore iz Ljubljane v dotična mesta. Tudi se more iz Ljubljane govoriti samo s temi mesti.

★ Pomiloščenje na smrt obsojenih črnogorskih odmetnikov. V sarajevskem sodišču sta zaprta črnogorska odmetnika Vuk Radović in Nikola Vujinović, katera je podgoriško sodišče obsodilo na smrt. V sredo je prispel iz Belgrada brzojav, po katerem je bilo okrožno sodišče obveščeno, da je kralj oba pomiloštil in da je njuna smrtna kazen spremenjena v 20-letno težko ječo.

ZA JESEN IN ZIMO

kupujte Vaša oblačila pri znani, strogo solidni trdki

Jos. Rojina, Ljubljana, Aleksandrova cesta 3.

★ Slovensko planinsko društvo naznanja, da sta že obe koč na Golici zatvorjeni. Spodnja koča na Golici bo do nadaljnjega ob sobotah in nedeljah za silo oskrbovana. — V ponedeljek, dne 3. oktobra, se zatvori Aljažev dom v Vratih. — Otvorjena in oskrbovana je še Malnarjeva koča. Koča v Kamniški Bistrici, Koča na Veliki planini in Dom na Krvavcu ostanejo celo zimo odprte in oskrbovane.

★ Semej. V Begunjah pri Cerknici se vrši drugi letni živalski in kramarski sejem dne 8. oktobra t. l.

★ Dunajska vremenska napoved za 1. oktober: Nastop zapadnih vetrov, začasno dež in hlad, potem izpremenljivo in hitro zboljšanje.

★ O konkurencah za pridobitev načrtov za nove zgradbe, o čemer smo pisali v 219. številki našega lista z dne 28. sept. 1927, smo prejeli sledeče, kar objavljamo: Mnogi večji narodi, pri katerih je tehnika na znatno višji stopnji kot pri nas, so že zdavnaj prišli do prepričanja, da se pridobivajo stavbno tehnično in ekonomsko najuglednejši projekti samo potom javnih tatečajev, odpirajo vsem zmožnim strokovnjakom prosto pot k nadaljnjemu razvoju. Razpisane nagrade dajo vzpodbudo tudi našemu tehničnemu naraščanju, da svoje v šolah pridobljeno tehnično znanje pogloblja, da se z vso vmo zainteresira za stavbni in dispozijski ustroj naših javnih zgradb in da se potruži z upom na pridobitev razpisane nagrade in na ustvaritev svojega strokovnega renomeja doprinese v posameznih slučajih najbolje, česar so po svojem znanju zmožni. In to dejstvo je največji zagovornik javne konkurence pred odajanjem izvršitve načrtov pod roko, ker v teh slučajih včas tudi renomirani arhitekti vsled sigurnosti svojega pogodbeno zagotovljenega zaslužka niso pripravljeni napeti svoje zmožnosti do naklona. Vsem strokovnim krogom je splošno znano, da je ekonomija zgradb odvisna v prvi vrsti v razmeroma zelo občutni meri od idejne rešitve projekta, katera zmanjšuje vsled opustitve vsake mrtve, to je nepotrebne zazidane ploške stavbne stroške tako, da pri tem ne trpi zahtevana ploškov uporabljenih prostorov nobene redukcije. Seveda se ne smejo ustvarjati prihranki zazidane ploške na račun neposredne razsvetljave ali neposrednega zračenja. Toda to so že tako čisto strokovne stvarne, da presegajo okvir časopisne diskusije. Glavno je in to zlasti pri naših šolah, da jih bo treba zidati z ozirom na težek finančni položaj naših občin ne le ekonomsko najuglednejše, temveč tudi po idejni zasnovi dispozicije in po harmoniji cele zunanosti tako, da bodo tvorile bistven pedagoški pripomoček k ustvarjanju in vkoreninjenju

pojmov snaznosti, reda in estetike in da bodo svojim občinam v okras, ponos in veselje. In ti cilji so dosegljivi v splošnem le potom javnih konkurencah. To smernice so tako tehne, da zahtujejo polnega vpoštevanja in da jih ne morejo omajati razni pomisleki.

★ Vpisovanje v obrtno-nadaljevalno in trgovsko-gremialno šolo v Trzinu se vrši v soboto popoldne, to je 1. oktobra, od 4.—8. zvečer v ravnateljstvu pisarni meščanske šole. Vajenci naj prinese s seboj zadnje šolsko izpričevalo in delovno knjižico. Vpisnina je za obrtne vajence 30 Din, za trgovske pa 50 Din, ki se plača takoj ob vpisu. Redni pouk se prične na obeh šolah v nedeljo ob 8. uri, odnosno ob 9. dopoldne. — Vodstvo.

★ Otvoritev brzojava in telefona pri pošti Sv. Miklavž pri Ormožu. Dne 21. septembra t. l. je bila pri pošti Sv. Miklavž pri Ormožu otvorena brzojavna in telefonska služba.

★ Kravate, ovratnike, naramnice in razno manufakturno blago dobite po solidnih in konkurenčnih cenah pri Fran PAVLIN, Ljubljana, Gradišče 8.

★ Čipkarice, ki so pripravljene prevzeti v izvršilni kletkarska dela, naj se obrnejo na Osebnostno župniško zadruzo, Ljubljana, Kongresni trg 2.

★ Nosečim ženam in mladim materam pri pomore naravna »Franz-Josef«-grenica do urejenega delovanja železoda in črev. Glavni zastopniki novodobnega ženskega zdravilstva so preizkusili »Franz-Josef«-vodo v pre mnogih slučajih kot brezizjemno naglo, zanesljivo in brez bolečin učinkovito sredstvo. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

OBLAČILA TVRDKO J. MAČEK

Ljubljana, Aleksandrova 12

so najboljše in najcenejše.

★ Stenicol najboljšo sredstvo proti steniam dobite samo v drogeriji Kanc, Židovska ulica.

Din 179— boks nizki ali visoki

„VOIKA“

Lastna mehnična popravilnica čevljev Vam v teku pol ure popravi vsak čevlj!

Ljubljana

○ Volivna agitacija za občinske volitve je v polnem teku. Zanimivo je, da posveča SDS pri teh volitvah mnogo več pozornosti agitaciji od osebe do osebe. Naš dopisnik je bil ravno priča prizoru, ko sta dva esdeesarska agitatorja pregovarjala nekega volivca, naj voli v njihovo skrinjico. Pa sta slabo naletela. Poštenjak jima je odločno povedal, da za nasilniško in korupcionistično kliko iz Kazine ne bo volil. Laži in obrekovanja, to so sedaj sredstva esdeesarskih agitatorjev. Vsak pošten volivec naj takega lažnjivega agitatorja krepko prime za besedo in takoj bo videl, kako bo pričel svoja obrekovanja preklicavati, češ, saj ni tako hudo mislil. — Volivni boj izgleda, da bo v nedeljo vse bolj oster, kot na dan državnoborskih volitev. Že včeraj so bile vse reklamne deske poplavljene z lepaki. Zelo aktivno posegajo v volivni boj tudi manjše stranke, zlasti socialisti in komunisti, ki očividno tekmujejo, kdo bo dobil več glasov. Pač vprašanje prestiža. Prav simpatično so bili sprejeti s strani ljubljanskih volivcev lepi lepaki SLS z imenom dr. Gosarja in veliko številko 1 v zeleni — mestni — barvi. Senzacionalna razkritja »Slovenca« o razdeljevanju nagrad s strani gerentov SDS so vzbudila povsod živahne komentarje ter marsikateremu dosedanjemu volivcu SDS odprla oči. Ko so nekateri prečitali še dve izjavi v »Slov. Narod«, da dva nista prejela izkazane podpore, so se vprašali: »Dokdo pa je potem dobil ta denar?«

○ Volitve so samo do petih popoldne. Pazimo vsi, da se kdo ne bi zmotil in računal na šesto uro. Kdor le more, naj gre voliti že dopoldne, potem pa na agitacijo za zmago.

○ Točenje alkoholnih pijač je v Ljubljani danes in jutri radi občinskih volitev prepovedano.

○ Vodstvo na razstavi grškega in rimskega kiparstva. Gospod profesor Anton Sovre predava v torek, dne 4. oktobra ob treh popoldne v Jakopičevem paviljonu o antičnih plastiki. Vodstvo je prirejeno za srednje šole, vabljeni so pa tudi drugi obiskovalci.

○ Slomškova družba. V ponedeljek, dne 3. oktobra t. l., bo v frančiškanski cerkvi ob šestih zjutraj sv. maša za našo pokojno vzorno članico in tovarišico gospo ravnateljico Francisko Zemmetovo. Člane in članice »Slomškove družbe« vljudo vabim, da se v čimvečjem številu udeležite sv. maše. Ivan Štrukelj, t. č. predsednik.

○ Tenorist Šimenc v Ljubljani. Po dolgem času se je posrečilo pridobiti naš prvi jugoslovanski tenor, ki bo zopet očaral naša srca s svojim krasnim glasom. G. Mario Šimenc nastopi v torek, dne 4. t. m., v veliki dvorani hotela »Union«. Umetnik bo izvajal skladbe domačih in tujih svetovnih mojstrov komponistov. Ker je pričakovati velikega navala pri večerni blagajni, naj si cenj. občinstvo pravočasno rezervira vstopnice v Matični knjižarni na Kongresnem trgu.

○ Pekovski stražnik v Ljubljani. Včeraj so pekovski pomočniki iz Ljubljane stopili v stavko. Stavka je dvignila v Ljubljani veliko vznemirjenje. Med mojstri kakor tudi pomočniki je že prvi dan nesoglasje. Nekateri mojstri trdijo, da so namreč že pred stavko plačevali in plačujejo svojim pomočnikom take prejemke in plače, kakor jih le-ti zahtevajo in nekateri še višje. Da bi te prejemke dobivali tudi pri drugih mojstrih, so pomočniki prepovedali iti na

delo tudi tistim svojim tovarišem, ki sprejemajo že vse, kar stavljujejo zahtevajo. V interesu ljubljanskega prebivalstva je, da se ta stavka hitro konča.

○ **Ljubljanski pogrebni savod.** Mestna občina ljubljanska je po svojem Pogrebem zavodu postala sedaj edini koncesionar za opravljanje pogrebov v pomerju mesta Ljubljane. Obseg podjetja se je s tem v izdatni meri povečal, ne da se je v isti meri povečala zavodna rešila. Zato je umestno, da se sedanji splošni pogrebni cenik — vpoštevajoč pri tem posebno revnejše sloje — primerno zniža. Po tozadevnem razpravljanju s sosedovim odredom, da se splošni pogrebni cenik z veljavnostjo od 1. oktobra 1927 do preklica zniža po naslednjem razporedu: razred gala sedanja razredna cena 7.000 Din, znižana razredna cena 6.400 Din; I. razred sedanja 4.000, znižana 3.800 Din; II. razred sedanja 2.500 dinarjev, znižana 2.400 Din; III. razred sedanja 1.800 Din, znižana 1.700 Din; IV. razred sedanja 1.000 Din, znižana 930 Din; V. razred sedanja 700 Din, znižana 630 Din; VI. razred sedanja 500 Din, znižana 450 Din. — Otroški voz I. razreda, sedanja cena 300 Din, znižana 240 Din; otroški voz II. razreda, sedanja cena 250 Din, znižana 200 Din; otroški voz III. razreda, sedanja 200 Din, znižana 160 Din. Pogrebni avto: cena za prevožen kilometer se zniža od 12 Din na 10 Din. Temeljna taksa ostane nespremenjena. — Mestni magistrat ljubljanski, dne 30. septembra 1927. Vladni komisar: Meneinger L. r.

○ **Podlegel poškodbam.** Progovni delavec Jožef Krajner, o katerem smo poročali, da mu je v Domžalah odrezal tovorni vlak, obe nogi, je v četrtak zvečer podlegel poškodbam. Krajner zapušta ženo in več nepreskrbljenih otrok.

PRIPOROČAMO

moško in damsko konfekcijo trdke
GRIČAR & MEJAČ
Šelenburgova ulica št. 3.

○ **Občni zbor prosvetnega društva pri Sv. Krištofu** se vrši v četrtak, 6. oktobra ob pol 8 zvečer z običajnim sporedom. — Odbor.

○ **Zveza uradnic in trgovskih nastavljenik** priredi tečaj za ročna dela. Pričetek v sredo, 5. oktobra. Vpisovanje 3. oktobra od 7 do 8 zvečer v Alojzjevišči na Poljanski cesti. Članice in nečlanice uljudno vabljeni. — Odbor.

○ **Strokovno društvo javnih nameštencev in vpoakojecev kraljevine SHS v Ljubljani** ima danes ob 20 redno odborovo sejo v kleti 1. del. konz. društva, Kongresni trg 2. — Predsednik.

○ **Razstava in zaloga pletilnih strojev** vseh vrst ter strokovni pouk v pletenju. — Ljubljana, Židovska ulica 5.

○ **Došle krasne bluze in predpasniki,** cene nizke, Krištofič-Bučar, Stari trg 9.

○ **Portugalka prima F. F. Plešljivička** se toči samo v Aškerčevi kleti nasproti Obrtno šole. Vabite se na poskušnjo!

Maribor

○ **Razpis občinskih volitev v Mariboru.** Občinske volitve v mestu Maribor se bodo vršile v nedeljo, 18. decembra. V ostalih občinah mariborske oblasti, v katerih je potekla triletna poslovna doba, se bodo vršile občinske volitve postopoma od 20. novembra do 18. decembra.

○ **Podružnica »Slovenčev« uprave v Mariboru** cenj. naročnikom in odjemalcem lista uljudno naznanja, da je povečala s 1. oktobrom t. l. število donalcev in pregrupirala rajone istih. Ker pa novi donalci prve dni pri najbolj volji in instrukciji nimajo iste prakse kakor stari, se cenjeni naročniki uljudno prosijo, da potrpijo, ako bi se kljub vsej paznosti pripetili neredi. — Naročniki iz Studenc pri Mariboru se pa tudi ponovno uljudno opozarjajo, da bodo dostavljala list od danes naprej podružnica ter da se obračajo odslej v vseh zadevah direktno na njo. — Naročnina naj se ne pošilja več v Ljubljano, temveč vplača ista donalca lista proti potrdilu podružnice.

○ **Prosvetni večeri se zopet začno,** in sicer prihodnji teden. Prosvetna zveza bo skrbela tudi letos za to, da bo vsak teden vsaj eno predavanje, obenem pa tudi za večje prosvetne večere z bogatim programom. Prosvetni večeri pa se letos ne bodo vršili ob četrtkih, ampak ob petkih, in sicer v dvorani Zadrugne gospodarske banke.

○ **Prvi letnik srednje kmetijske šole se ukine.** Ministrstvo za kmetijske šole se z dopisom dne 21. septembra 1927, št. 39.740, odločilo, da se prvi letnik srednje kmetijske šole ukine in da ostaneta za sedaj le še drugi in tretji letnik. To šolo so posejali večinoma le Srbi in muslimani. Vseled te ukinitve so trije profesorji na razpoloženju. Ker pa se bo enoletni tečaj spremenil v dvoletno vinarsko in sadjarsko šolo, bodo zaposleni v tej šoli, v kolikor bo to potrebno.

○ **Za nedeljsko konjsko dirko** na Teznu je zelo veliko dirkalnih prijav. Dirkanja se bodo udeležili tudi trije konji iz Avstrije.

○ **Mariborski gledališki abonenti,** ki še niso dvignili svojih izkaznic, se naprošajo, da jih dvignejo najdalje do 4. oktobra pri gledališki blagajni. V oktobru zapade že drugi rok abonmana, pa se naprošajo ga. abonenti, da poravnajo eventualne zaostanke, ker gledališče nujno rabi denarna sredstva za tekoče izdatke. — Sprejemajo se še novi abonenti.

○ **Družabni večer.** Drevi ob pol osmih priredi Kat. omladina prvi družabni večer v tej zimski sezoni v dvorani Gospodarske banke. Odbor uljudno vabi vse starše in prijatelje k obilni udeležbi, ker se bo morebitni dobiček uporabil za nabavo novih plašev in v popravilo glasb. orodja. Nastopi prvi oddelek godbe na pihala s krasnimi komadi. Razen godbe bo tudi petje, leicacija in podobno. Konec ob 11. uri. — Odbor.

○ **Sprejem v katoliško omladino.** Na vedna vprašanja obvešča odbor vse starše, ki želijo svoje sinove vpisati v društvo, da se sprejemajo v spremstvu staršev samo do 9. oktobra vsak dan od 6 do 7 zvečer v društvenih prostorih, Cvetličeva ulica 28. — Odbor.

○ **Manevri mariborske garnizije** se prično prihodnji teden ter bodo trajali 8 dni.

○ **Zanimiva sportna prireditel.** V nedeljo se srečata zopet dva stara rivala za prvenstvo v Mariboru, in sicer ISSK Maribor in SV Rapid. Ker se nahajata moštvih obeh klubov v dobri kondiciji, je pričakovati izredno živahnega boja.

○ **Rodbinska tragedija v Studencih.** Snoči se je pripetilo v Studencih pri Mariboru tragičen dodek. Zakonca Vinko in Julijana K. sta se v svojem stanovanju v Ciri Metodovi ulici 17 zastrupila. Pila sta čist alkohol pomešan s minium-barvo, ki se rabi za barvanje železa. V opasnem stanju so ju prepeljali v bolnišnico. Vendar upajo zdravniki, da bosta ostala pri življenju. Vzrok tragedije ni znan.

Celje

○ **Koncert bolgarskega violonista Saše Popova.** Znameniti bolgarski violonisti virtuoz Saša Popov priredi dne 5. oktobra v dvorani mestnega kina violinski koncert s sledečim sporedom: 1. K. Stamitz (1746—1801): Violinski koncert v D-duru; 2. a) A. Corelli (1653—1713)-Kreisler: La Pollia; b) N. Paganini-Szimanowski: Trois Caprices: 1. Caprice Nr. 20; 2. Caprice Nr. 21; 3. Caprice Nr. 24. — Odmor. — 3. a) Fr. Liszt: Koncertna etuda Des-dur (Sospiro); b) A. Skrabin: Dvoje pesnitev; c) S. Rahmaninov: Pollehnelle; 4. C. Saint-Saens: Introdokcija in Rondo Capriccioso. — Klavirske točke in spremljevanje oskrbi pianist prof. Alfred Grone.

○ **Naročanje »Mentor«** Po celjskih ulicah so nalepljeni zanimivi lepaki kot vabilo na naročbo dijaškega lista »Mentor«. Priporočamo našemu dijaštvu, da se z vneto oklene tega lepega svojega glasla, ki skuša biti na zelo primeren način pravično miselnosti in potrebam dijakov.

○ **Inserate za kolektor Jug. kmetijske zveze** sprejema še samo prihodnji teden tajništvo Slovenske ljudske stranke v Celju, Cankarjeva ul. 4. P. n. trgovcem ter obrtnikom priporočamo, da se te ugodne prilike za oglašanje v obilni meri poslužijo. Inserati so zelo poceni, kolektor se tiska v mnogo toploti izvodih in je tako uspeh oglašanja zagotovljen.

○ **Esperantski tečaj za začetnike** bo otvoril celjski esperantski klub v mesecu oktobru. Vsi, ki se zanimajo za ta, v današnjem času prepotrebni mednarodni jezik in se ga žele po lahki metodi še to zimo naučiti, naj javijo svoj pristop k tečaju v knjižarni Goričar in Leskovšek na Kralja Petra cesti.

„ADRIA“ čevlji

Celje, Narodni dom

Kamnik

○ **Akademijo v proslavo desete obletnice smrti dr. Krekove** priredi v nedeljo, dne 2. oktobra ob pol 5 popoldne v Kamniškem domu odsek kamniškega Orla skupno z Orlskim krožkom. Spored akademije je sledeč: 1. Lovrenčič: Kreku, deklamacija; 2. Drdla: Elegija in Ambrosio: Romanca, igra na gosli gna. Heybalova, pri klavirju gna. Andervaldova; 3. Gallus-Petelin: Glejte, kako umira pravični, poje meš. zbor društva »Kamnik«; 4. Zalovanje (na narodno pesem »Kaj pa dela Anzelčič«), simbolična vaja Orlie; 5. Govor, govori preč. g. župnik Tomažič; 6. P. H. Sattner: Na planine, poje meš. zbor; 7. S. Sardenko: E-angelist deklamira Orel; 8. Gor. čez Izaro, simbolična vaja Orlie; 9. Godard: Uspavanka, violinski solo; 10. Sl. Savinšek: Sree, dramatična slika, posvečena manom dr. J. Ev. Kreka. — Vstopnina 7, 5 in 3 dinarje. Predprodaja vstopnic je prijaznosti pri g. Grašek v trgovini. — K edini proslavi Krekovega spomina v Kamniku vabimo vso javnost, tudi urade, da se na ta način oddolžimo spominu velikega moža, ki je toliko let zastopal ravno kamniški okraj v bivšem drž. zboru in toliko storil za naš okraj! Poleg tega pa so tudi točke akademije tako lepe in izbrane, da ne bo nikomur žal, ako poseti proslavo! Vabimo posebno tudi okolice!

Novo meso

○ **Proslava Krekovega spomina.** Katoliško prosvetno društvo v Novem mestu priredi v nedeljo dne 9. oktobra t. l. zvečer v Rokodelskem domu slavnostni večer v proslavo Krekovega spomina ob priliki desetletnice njegove smrti. Na sporedu bo slavnostni govor prof. g. dr. Kajetana Gantarja, deklamacije, recitacije ter en igrokaz.

Vič

○ **Veselica v Rožni dolini** na dan ljubljanskih volitev. Iz Rožne doline nam sporočajo, da priredi Olepševalno društvo ob priliki ljubljanskih volitev dne 2. oktobra, jesensko veselico v vseh prostorih restavracije »Rožna dolina« z bogatim sporedom. Tudi izid ljubljanskih volitev se bo pravočasno objavil. Zato vsi ljubljanci in Rožno dolino!

Dopisi

○ **Oselica.** Strela. V noči od 22. na 23. september je vdarila strela v blev posestnika Luka Debelaka iz Stare Oselice po domače Jezerška in ubila dve kravi, poslopja pa ni ušgala. — Elek. trarna. Leto dni je še minilo od lanske katastrofalne povodnji in še pred par dnevi so začeli povzljati znano žirovsko električno centralo na Fužinah. Topot je prevzela delo stavbna družba Obnova iz Ljubljane. To je vse v redu, samo med delavci se govori, da imajo pri sprejemu v delo tuje prednost pred domačini. To pa ni hvala vredno in ne sme biti! Kakor delavcev, imamo tudi polirjev in inženjerjev domačinov dovolj na razpolago.

Strahovita nesreča na gorenjskem kolodvoru v Ljubljani.

○ **Včeraj popoldne** so bili uslužbenci na gorenjskem kolodvoru v Spodnji Šiški očividci grozne nesreče, ki je zahtevala življenje mladega, komaj 15 let starega fantiča.

○ **Trgovski vajenec** Edvard Podbevšek, sin železniškega kovača Antona Podbevška, stanujoč pri svojih starših v Hranilniški ulici št. 12, je imel ravno neko delo na gorenjskem kolodvoru in je pomagal izkladati zaboje. V mladostni razposajenosti in neprevidezosti ga je prav posebno zanimalo 2000 kg težko električno dvigalo, ki se je dvigalo in padalo. V radovednosti, kako funkcionira mehanizem dvigala, je vtaknil glavo v odprtino. Ni pa opazil, da je dvigalo ravno pričelo zopet padati. Nesrečnož ni imel niti časa krikniti, že mu je ostri rob dvigala odkrnil glavo. Ko so prihiteli navzoči na pomoč in dvignili truplo, so videli, da visi dečkova glava na trupu le še na tankih vratnih kitah. Dvigalo je presekalo dečku hrbtenico in skoro ves vrat.

○ **Dečka** so nato odnesli v stranski oddelek ter obvestili o nesreči policijo. Došla policijska komisija pod vodstvom zdravnika dr. Polenška in nadzornika g. Močnika je ugotovila, da je nastala nesreča radi dečkove nepazljivosti in da ne zadene nikogar krivda. Dečkovo truplo so na odredbo policijske komisije prepeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

Cerkveni vestnik

○ **Duhovne vaje** za duhovnike bodo v Domu od 10. oktobra zvečer do 14. oktobra jutraj. Kdor se jih želi udeležiti, naj javi Vodstvu Doma duhovnih vaj, Zrinjskega cesta 9, Ljubljana.

○ **Marijina kongregacija** za gospode in Meščanska Marijina kongregacija pri sv. Jožefu imata v nedeljo dne 2. oktobra t. l. ob pol sedmih jutraj v kongregacijski kapeli skupno sv. mašo in obhajilo.

○ **Meščanska Marijina kongregacija** pri sv. Jožefu nima radi volitev v nedeljo dne 2. oktobra t. l. popoldne svojega shoda. Isti se vrši šele dne 9. oktobra ob pol štirih popoldne.

Naše dijaštvo

○ **Tovarišem,** ki študirajo v Zagrebu v vednosti! Vpisovanje na zagrebški univerzi se podaljša do 15. oktobra t. l. — Franc Moser, predsednik »Danice«, Zagreb.

Prosvetna zveza

○ **XXX. redni občni zbor** Prosvetne zveze v Ljubljani bo v četrtak, 6. oktobra po sledečem redu: Ob 9 sv. maša v frančiškanski cerkvi za pokojnega dr. Kreka; ob pol 10 občni zbor v Akademskemu domu na Miklošičevi cesti po redu, kakor ga predpisuje poslovnik; ob 2 bo istotam referat o kinu in filmu ter o »Radiju« z ozirom na ljudsko prosveto. Vabimo vsa včlanjena društva, da pošljejo delegate in delegatkinje na občni zbor. Polovična vožnja je dovoljena. Zato kupi vsakdo celo vozovnico z mokrim žigom, katera velja tudi za nazaj.

○ **Desetletnica smrti dr. Kreka.** V soboto 8. oktobra bo minilo deset let odkar je umrl dr. Krek, začetnik našega prosvetnega gibanja. Hvaležnost zahteva, da vsa kat. prosvetna društva primerno proslavo 10 letnico. Tvarino za proslavo dode v zadnji številki Vestnika in v Vestniku 1. 1925.

○ **Predvčer.** Za otvoritev gledališke sezone priredi kat. prosvetno društvo v Predvoru, v soboto 1. oktobra ob 8 zvečer znamenito igro »Quo vadis«, iz časov preganjanja kristjanov. Igra se ponovi v nedeljo 2. in 9. oktobra. Začetek točno ob 3 popoldne. Uljudno vabimo!

○ **Izobraževalno društvo v Dolu** pri Ljubljani priredi v nedeljo dne 9. oktobra tombolo v korist društva. Začetek ob pol 4 popoldne.

○ **Prosvetno društvo v St. Juriju** pod Kumom otvori letošnjo sezono v nedeljo 2. oktobra t. l. ob 3 popoldne. 1. Pozdravni govor; 2. burka »Laži zdravnikov«; 3. kuplet »Zupanac«.

○ **St. Jurij ob južni železnici.** 2. oktobra t. l. obhajajo tukašnje Kat. slov. prosvetno društvo 25 letnico svojega obstanka. Pri ustanovitvi društva je govoril g. dr. Korosec, ki je tudi sedaj javno objavljen k proslavi. Na sporedu je tudi igra »Mlada Bredac«. Prijatelji društva, pridite!

Mariborska porota.

Maribor, 30. septembra.

UBOJ IZ MAŠČEVANJA.

○ **Pri gostilničarju Antonu Pernecu** v Bezeni pri Rušah sta bila zaposlena hlapec Ivan Peršon in Ivan Polajžar. Med obema je vladala jeza, ker je Peršon kot star hlapec vodil nekako nadzorstvo nad mnogo mlajšim Polajžarjem, ki je bil precej delamržen. Dne 29. julija 1927 popoldan sta bila oba hlapca pri južini. Ko sta bila gotova, je šel Peršon delat rezanico, Polajžar pa je postopal s cigareto v ustih po dvorišču. Ker ga je Peršon radi tega pokaral, je navlil nanj z odprtim žepnim nožem ter ga zabodel enkrat v trebuh, nato pa ga je še udaril z ostrino po glavi. Ko se je starec težko ranjen zrušil, ga je še osuval z nogami in pretepel z lato. Peršona so isti dan prepeljali v mariborsko bolnišnico, kjer pa mu niso mogli več pomagati. Umrl je radi izkrvavenja v trebušni votlini. Obdolženec se je izgovarjal s slobranom, čeč, da ga je hotel Peršon zabosti z vilami, priče ki so celi prizor videli, pa so njegov govor izpodbile. Obsojen je bil na tri leta težke ječe.

DETOMOR.

○ **Anna Oswald** iz Lehna na Pohorju in dekla v Orlici, je obdolžena radi detomora. Dekle detomor odkrito priznava.

○ **A. Oswald** je bila obsojena na 3 leta težke ječe.

PONEVERBE NA PTUJSKEM MAGISTRATU.

○ **Največje zanimanje** je vladalo danes za razpravo proti bivšemu blagajniku ptujskega magistrata Mihaelu Manoniju. V času od 15. maja 1922 do 11. junija 1927 je opravil v Ptuju službo blagajnika in pomeveril znesek in skupni vsoti 266.833 dinarjev 59 par. Denar je porabil zase ter živel zelo razkošno, kar se je radi razmeroma slabe plače, katero je dobival pri občini, zdelo marsikomu sumljivo. Večkrat med tem časom so se vršile neandne revizije blagajne, toda v knjigah je imel obdolženec primanjkljaj tako spretno prikriti, da mu revizije nevesči občinski svetniki niso prišli na sled. Mnoogo mu je pomagal tudi nered v mestnem knjigovodstvu, ki je bilo zaostalo za skoro pol leta. Poneverbe je odkril 9. junija g. razpis Ivan

Kasper, ki je izvršil pregled mestne blagajne. Obdolženec priznava poneverbo, pravi pa, da je porabil denar za ženo, ki je bila dolgo časa težko bolna.

○ **Menoni** je bil obsojen na 3 leta težke ječe in na povračilo poneverjene vsote.

Katoliški svet

○ **Iz Rima.** Širi se presenetljiva novica, da se je 82letni kardinal Ludovik Billot iz družbe Jezusove odpovedal kardinalski časti in da hoče zadnje dni preživeti kot redovnik v samostanu Madonna di Galloro blizu Rima v Albanskih gorah, kamor se je že umaknil. L. Billot je rojen kot Francoz v škofiji Metz 1. 1846. Izstop iz svetega kard. zbora ne pomeni drugega, kakor da hoče živeti odslej kot navaden duhovnik in redovnik v hiši svojega reda. — Kardinal Billot je znan kot učenjak ter odličien zagovornik tomistične vede. Kardinalom je bil prištet 1. 1911. pod papežem Pijem X. kot ognjevit bojevnik proti modernizmu. Kot član svetega zbora je pripadal kongregaciji zakramentov, redov in obredov ter kongregaciji de propaganda fide. Bil je tudi član komisije za biblični studij. — Stanje nevarno obolelega kardinala Frühwirtha se je izboljšalo. V par tednih se bo povrnil v Rim, kjer se bo zdravil v nekem sanatoriju. — Nedavno so izkopali na pokopališču Campo Verano v Rimu telesne ostanke nekdanjega kardinala in načelnika Propagande, Ledochowskega, in prepeljali v Ostrovo, kjer jih bodo pokopali v poznanski stolnici. Tam je bil rajni Ledochowski nadškof, ko je divjal kulturni boj. V ostrovskem zaporu je prejel kardinalski klobuk. V poznanski stolnici bo pokopan te dni, ko se vrši akademski misijonski kongres. (Od 28. sept. do 2. okt.)

Knjige in revije

○ **Slovenski možje.** Mohorjeve knjižnice 20. zvezek bo v začetku oktobra dotiskan. Res, da imamo že literarne zgodovine, tudi biografske leksikon izhaja, toda priročne knjige, v kateri bi bili na kratko očitani vsi oni naši možje, ki so bili stvaritelji naše kulture, te še doslej nismo imeli. To vrzel je sedaj izpolnila ta prepotrebna knjiga, ki jo je založila Mohorjeva družba, spisal pa dr. Avg. Pirjevec. Avtor je s posebno srečno roko orisal vsakega moža tako, da je podal jedro njegovega prosvetnega delovanja, pokazal nam njegovo glavno pomembnost v razvoju naše kulture, navedel njegova najvažnejša dela in tako na silno preprosto, a prav zato tem bolj hvale vreden način približal vse te osebnosti prav vsakomu: izobražencu, zlasti dijaku, da aaglo in pregledno že v šoli ali po knjigi na široko obdelano snov ponovi, preprosto pa, da pregledno zajame to, kar je potrebno. 47 mož je opisanih, za vsakega je dodan izviren lesorez Miha Maleša. Knjiga obsega 20 tiskovnih pol. Za osnovne šole (ponavljavne itd.), za prosvetna društva, za dijaštvo in za vsakega bo ta žepna izdaja, ki je obenem galerija naših mož, res nepogrešljiva knjiga. Podrobneje bomo o njej še pisali, ko pride knjiga v promet.

○ **Razgledc,** slovenska družabna revija, Ljubljana, julij 1927. Vsebina: Alfonz Gespan; dr. Julij Kugy in njegova beseda; Vladimir Kapus: Ob hladnem potoku; Alojz Gradnik: Iz kitajske lirike; dr. I. Lah: Pri triglavskem župniku; Modar; Film; nadaljevanje romana »Metropolis« (Thea v. Harbon) Križanke, grafologija; Nove knjige. Poleg tega je zvezek zopet bogato ilustriran. — »Razgledc« izhaja mesečno in stane celoleto 80 Din, posamezna številka Din 8. Uprava in uredništvo v Ljubljani, Šelenburgova ulica 7-II.

Svetovna marka: Cendre de rose
Rouge mandarine
Bourjois — Paris

Sport

KNJIGA O PLYVANJU V STAREM VEKU.

○ **Profesor dr. Ervin Mehl** je zbral vse podatke o plavalni umetnosti starega veka, kar jih je dobil v literaturi onih časov. Te raztresene sestavke je sedaj zbral in dopolnil in jih je objavil v knjigi, ki je pravkar izšla v založbi Ernst Heimerann v Münchenu. Pripoveduje nam o plavalni umetnosti Grkov, o njih bogovih in jumkih, o plavanju pri Rimljanih, o plavalnem slogu starega veka, o igrah v vodi, plavalnih tekmah, o skakanju in potapljanju, o plavalnem pouku, plavalnih napravah, o plavarju žensk in o posebnih plavalnih uspehih (rekordih). Citira nam Platona, ki pravi: »Ali boš dal službo ljudem, ki niso modri in ne znajo ne brati ne pisati?« — »Otrokom, ki se udeležijo plavati, damo smopice trstja, da laže plavajo in laže roke pregrabijo.« Zelo lepa je zgodba o Leandru: Nihče mu ni pomagal, tudi Eros ne; okoli in okoli obdan od sovražnih kipeh valov je držal brez pomoči naprej. Ze so odpovedale trudne noge, zastoj je bila borba neumorno velajočih rok, strašno so se mu zaganjali valovi v usta, in srkal je nesrečno pijačo krutega morja. In nato piše o njegovi ljubimici, kako mu je plavala naproti, o Afroditi in Pozejdonu itd.

○ **Prav posebno zanimivo** so v imenovani knjigi podatki o tekmah starega veka in o kopalnih napravah (termah itd.). Naslov knjigi je: Schwimmkunst im Altertum.

Naznanila

○ **Prostevoljno gasilno društvo Rudnik** priredi v nedeljo dne 2. oktobra t. l. v gostilni pri g. Jesihu v Rudniku veliko vinski trgatve. Začetek ob treh popoldne. Čisti dobiček je namenjen za zgradbo gasilske doma. K obilni udeležbi vabi odbor.

○ **Godbeno društvo »Gradašec«** Vič-Glince proslavlja dvoletnico obstoja društva s tem, da priredi dne 1. oktobra ob pol 20. uri obhod z godbo po občini Vič in podoknico svojemu čast. članu graščaku in veletrgovcu g. Robertu Kollmanu ter mu pokloni skromno diplomo za priznanje njegovih zaslug. Dne 2. oktobra se vrši veselica v gostilniških prostorih g. Fr. Kramarja na Glincah 9. Pričetek veselice je ob 15. uri. Občinstvo se prosi za naklonjenost tega društva, ki je nepolitično in goji samo godbo.

○ **Redni občni zbor** perškega društva »Krkova Trnava« se bo vršil v nedeljo dne 9. oktobra 1927 ob 9. uri v gostilni g. M. Sokliča, Pred konjušnico. Dolžnost vsakega rednega, podpornega in ustanovnega člana je, da se rednega občnega zbora zanesljivo udeleži. — Odbor.

Gospodarsvo

Letošnji pridelek.

Dne 28. pr. meseca smo objavili podatke o pridelku pšenice, rži in koruze v mariborski oblasti. Sedaj smo dobili uradno podatke o pridelku r ljubljanski oblasti.

Splošno je letošnji pridelalek v ljubljanski oblasti boljši kakor lani, vendar pa zaostaja za min iz leta 1925, ki je bil izredno dober.

Pridelek je znašal letos (podatki v oklepajih so za lansketo leto):

1. Pšenica ozmina 26.847 (26.005) ha, 266.762 (219.545) q, na ha 9,9 (8,44) stola; jara 1033 (1219) ha, 7826 (8949) stola, na ha 7,5 (6,71) stola.
2. Ječmen ozmini 8511 (8448) ha, 88.650 (83.862) stola, na ha 11,50 (9,92) q; — jara 2953 (2624) ha, 25.449 (21.719) q, na ha 9,5 (8,27) q.
3. Rž ozmina 7041 (7269) ha, 70.908 (63.548) q, na ha 10,14 (8,75) ha; — jara 1058 (1198) ha, 9060 (10.708) q, na ha 8,6 (8,1) q.
4. Oves 10.705 (10.925) ha, 100.483 (95.579) q, na ha 9,2 (8,74) q.
5. Koruza (predh. rezultati) 15.087 (15.383) ha, 185.182 (175.842) q, na ha 12,2 (11,46) q.

Skupno je znašal pridelalek v Sloveniji (ljubljanska in mariborska oblast) letos:

	ha	q	na ha
Pšenica	65.991	634.280	9,5 q
rž	36.318	293.380	8,1 q
koruza	57.024	787.518	13,7 q

Ti podatki kažejo, da je hektarski donos pri nas zelo majhen. Pri pšenici in ječmenu celo zaostaja za povprečnim iz cele države, čeprav je pri rži, zlasti pa pri koruzi znatno višji.

Pa tudi hektarski donos pšenice in koruze v mariborski oblasti je večji kakor v ljubljanski, čeprav je v ljubljanski pridelalek rži v ljublj. oblasti. Zal nimamo za marib. oblast po okrajnih detaširanih podatkih. V ljublj. oblasti prideluje največ pšenice na ha okraj Kastav 13 q, potem Ljubljana-okolica 11, Litija ter Radovljica po 10 q; najslabši pa je v okraju Logatec in Kočevje po 8 q.

Statistika jako lepo ugotavlja površino uničeno radi poplav. Znašala je letos v ljubljanski oblasti pri pšenici 18.50 (196) ha, pri ječmenu 11.50 (54), pri rži 5.50 (58) ha, pri ovsu 9 (56) ha, pri soržici in piri — (17) ha, skupaj 35.50 (381); v letu 1925. je znašala poplavljenaa površina 205 ha. Mala poplavljenaa površina kaže, da smo bili letos obvarovani velikih poplav, da je bilo leto 1923 zelo slabo, pa tudi l. 1926. ne dobro. To po meni izpad nad 100.000 Din.

* * *

Reukcija carinaren in carinskih oddelkov. Kakor znano carinski dohodki zaostajajo za proračunatimi vsotami. Zato je finančni minister 16. t. m. ukinil več carinarnic ter carinskih oddelkov. V Sloveniji so ukinjene sleden carinarnice: II. reda v Boh. Bistrici, Murski Soboti, Trzinu in Cankovi; oddelke v Celju. Glavne carinarnice I. in II. stopnje morajo izvršiti likvidacijo najdalje do konca oktobra, stranske in oddelki pa najkasneje do 16. oktobra. Nadalje so ukinjeni sleden oddelki: Sv. Ana in Jezersko (Ljubljana), Bohinjska Bistrica (Jesenice), Dolnja Lendava (Kotariba), Cankova (Gederovci). Organi finančne kontrole bodo vršili dolžnosti (poleg svojih) car. organov na sleden oddelkih: Hodoš, Gornji Cmurček, Sv. Kunigunda, Sladka gora, Čersak, Kaplja, St. Ilj, Jezersko, Sv. Ana, Dolnja Lendava, Planina, Kalc, Stari trg, Zelenik in Kranjska gora.

Nacionalizacija »Splita«. Kakor nam poročajo iz Splita, je znani južnoameriški bogataš Petrinović prevzel vedno dejstvo, ki jo je imel, dosedaj italijanski kapital. V upravnih svetih se sedaj izvoljeni zastopniki Petrinovićeve skupine mesto Italijanov. Prodnakcija podjetja je nad 25.000 vagonov letno in so bo kapaciteta z novimi ameriškiimi pečmi znatno povečala.

Mark Twain:

Krajevč in siromak.

Pravljica za mlade ljudi vsake starosti.

Iz angleščine prev. Jos. Poljanec.

>Ti boš pa spal pred vrati in jih čuval,« in v naslednjem trenutku je trdno zaspal pozabivši na vse svoje nadloge.

>Za Boga, ta fant bi moral v resnici priti kot kralj na svet,« je zamrmral Hendon ves začuden;

>svojo vlogo igra tako izborna, da se mu moras čuditi!

Nato je legel pred vrata na tla in dejal zadovoljno:

>Sedem dolgih let sem ležal še slabše; grdo bi bil nehvaležen do njega nad nami, ako bi količkaj godrnjal zoper to.

Zaspal je, ko se je začel dan svitati. Proti pol dnevu je vstal, počasi razodel spečega varovanca in mu začel meriti telo. Kralj se je prebudil, baš ko je dovršil svoje delo; položil je, da mu je hladno, in ga vprašal, kaj dela.

>Sem že opravil, veličanstvo,« mu je odvrnil Hendon; »sedaj pa imam majhno opravilo zunaj hiše, vendar se prav kmalu vrnem. Spi naprej — zelo si potreben spanja. Tako — daj, da ti tudi glavo odnem — hitreje se boš ogrel.«

Kralj je bil zopet v kraljestvu sanji, preden so bile izgovorjene vse te besede. Miles se je natihoma splazil iz sobe in se čez kakih trideset, stirideset minut prav tako tiho zopet vrnil; seboj pa je prinesel popolno deško obleko iz druge roke in čenega blaga, ki se ji je precej poznalo, da je bila že nošena. Vendar pa je bila prav čedna in primerna za tisti letni čas. Sedel je, začel pregledovati, kar je bil kupil in ves čas monjal sam pri sebi:

>Boli poln mošnjček bi bil kupil boljše obleko, če pa ga človek nima, se mora pač zadovoljiti s tem, kar ima.«

Položaj na hmeljškem trgu. Zalec, 30. sept. (tr.) Četrtno je položaj na inozemskih tržiščih ne glede na židovske priznanke ostal neizpremenjen. neno evrst, je pri nas povpraševanje po zelo nizkih cenah, kar na nekaterih ljudeh ponujajo svoje blago po zelo nizki ceni. Razen par tverdi, ki prevzemajo blago, so vsi kupci šli na kupčijo in se je nadejati, da bodo mnogo kupili. V krogih savinskih hmeljarjev se vedno bolj pordajata, da je potrebna provienienaa postava, da ne bo šel noben drug hmelj kot savinjski je inozemstvo. Zalec, 29. sept. Tendence je prilijnejša; napredovanje kakovosti; cene od 2000 do 2825 Kč za 50 kg.

Borza

Dne 30. septembra.

DENAR.

V Ljubljani so je učestvi Dunaj kakor tudi štiri Berlin, dočim je lra skoro neizpremenjena. Ljubljana. Devize: Berlin 13,51—13,54, Budimpešta 9,915—9,945 (9,98), Curth 10,91—10,97 (10,955), Dunaj 7,9975—8,0275 (8,0125), London 27,605—27,635 (27,645), Newyork 56,64—56,84 (56,74), Pariz 228,23—228,50, Praga 168,02—168,82 (168,42), Trst 309,75—311,75 (310,75).

Zasreb. Berlin 13,5175—13,5475, Curth 10,94—10,97, Dunaj 7,995—8,025, London 27,605—27,635, Newyork 56,643—56,848, Pariz 222,25—224,25, Praga 168—168,80, Trst 309,50—311,50.

Curth. Belgrad 9,1825, Amsterdam 207,95, Berlin 123,49, Bukarest 3,24, Budimpešta 90,70, Bruselj 72,20, Dunaj 73,15, London 25,2875, Newyork 518,70, Pariz 20,35, Praga 15,37, Trst 28,315, Solija 3,75, Varšava 58, Stockholm 139,50, Kopenhagen 138,90, Oslo 136,85, Helsingfors 13,07, Atene 6,8775, Carigrad 2,64.

Dunaj. Devize: Belgrad 1248,125, Kodanj 189,75, London 34,43, Milan 33,71, Newyork 708,60, Pariz 27,80, Varšava 79,22, Valute: dolarji 2069,40, lira 38,63, dinar 1244, češkoslovaška krona 708,50, Praga. Devize: Lira 184, Belgrad 59,4, Pariz 132,5, London 164,2, Newyork 34,7475.

Dunaj: Newyork 176,125, Berlin 7,40, London 276,30.

VREDNOSTNI PAPIRI.

V Ljubljani je bila vojna škoda zaključena po 394.

pet narasla. Lj. kred. po 138.

Na Dunaju ponoven dvig Kranj. ind. od 50,75 na 51,90.

Ljubljana. Vojna odškodnina zaklj. 394, Celjska 164 den., Lj. kred. 138 den., Prastredona 880 den., Kred. zavod 160 den., Strojne 70 bl., Večve 135 den., Stavbna 56 den., Šešir 104 den., Kranjska ind. 400 den., Rusje 260—270.

Zagreb. 7% invest. posoj. zaklj. 84,50, agrari 54—55, vojna odškodnina 393—395, nov. 397 bl., dec. zaklj. 406, Hrv. esk. 91, Hipobanka 55—56, Jugobanka 91, Prastredona 850—852,50, Ljublj. kred. 138, Sečerna 580—590, Drava 580, Slavonija 16—18, Trbovlje 485—495, Večve 140 bl., Dunaj. Podon.-savska-jadrn. 50,7, Zivno 113, Hrv. esk. 10,35, Hipo 6,8, Alpine 48,6, Leykam 11,95, Trbovlje 61,5, Kranjska ind. 51,9, Gutmann 32, Mundus 168.

Trst. Adria 138, Assicurazioni Generali 4,770, Cosulich 293, Tripovitch 272, Split cement 212, Dalmatin 105, Oceanica 93, Trz. Lloyd 740.

Sadje v gospodinjstvu.

Konzerviranje sadja in zelenjadi.
Spisal M. Humeč. Cena Din 24.-.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

>SLOVENEČ, dne 1. oktobra 1927.

BLAGO:

Ljubljana. L.e.s.:Tramj po noči kupca, fko v n. p. 2 vag. po 295, povpraševanje: bordelnali f. v. n. p. po 240, testoni in brusni les. Zaklj. 2 vag. Tendence neizpremenjena.

D.e.j. p r i d e l k i (vse samo ponudbe, slov. post., m. l. ar. plač. 90 dni, dob. prompt): Pšenica bč. 78—79 kg, 2%, 840,50—842,50, jata za oktober 850,50—852,50, sr. 78—79 kg, 2%, 334—338, slav. 78—79 kg; koruza bč. 240—245, ml. l. ar. 245—250; moka 0 g fko Lj. pri odjemu cel. vag., plač. po prejemu 480; zaklj. —; tend. mirna.

Novi Sad. Pšenica bč. 78—79 kg, 2%, 295—297,5, ban. 78—79 kg, 2%, 290—295, sr. 78—79 kg, 2%, 292,5—295, slav. 78—79 kg, 2%, 290—295, sr. 78—79 kg, bč. 72 kg, 2%, 280—285; oves bč. 202,50—205, sr. 205—210; ječmen bč. 65—66 kg 205—200, bč. 68—69 kg 270—275; koruza bč. 202,50—205, bč. 215, okt. 190—192,50, za 12. 1 185—190, 3—4 212,5—215, 3—4 Novi Sad 215—220, ban. 197,5—200, sr. 202,5—205, 12—1 187,5—190, suš. 10 190—192,50; fižol bč. beli prebran 3,20—3,25; moka 0 g bč. 427,5—487,5, št. 2 bč. 407,5—415, št. 5 bč. 380—390, št. 6 bč. 327,5—337, št. 7 bč. 270—280, št. 8 bč. 205—210; otrobi bč. v jula-vrečah 175—177,5, sr. 175—177,5, ban. 175—177,5. Tendence: neizpremenjena. Pro-miet: 9 vag. pšenice, 18 koruze, 1 ovs, 12 mlete, skupaj 40 vag.

Budimpešta. Tendence izpremenljiva. Uradno notirajo: Pšenica za okt. 30,46, 30,28, zaklj. 30,28—30,28—30,30, marec 32,58—32,74, zaklj. 32,80—32,83; rž za okt. 29,08—29,10, zaklj. 29,14—29,16, marec 30,16, 30,24, zaklj. 30,28—30,28, koruza maj 25,16—25,20, zaklj. 25,10—25,18, jul. 25,50—25,75, zaklj. 25,74—25,76.

Chicago. (Začetni kurzi; v oklepajih včerajšnji zaklj. kurzi.) Pšenica sept. 127,50 (128,25), dec. 130,50 (130,375), marec 133,625 (—), koruza sept. 90,50 (91,25), dec. 94,75 (95,25), marec 97,75, oves sept. — (48,875), dec. — (48,575), rž sept. — (95), dec. — (95,625).

Trst. (Terminski kurzi.) Sladkor fini kri-133, 123, likv. kurz 135; kava za 100 kg v liralih 133, 123, likv. kurz 135; kava za 100 kg v liralih 9,30, dec. 500—520, likv. kurz 510, 12,30—520, marec 9,30 487—495, likv. kurz 491, 12,30 487—494, maj 9,30 485—490, likv. kurz 487, 12,30 484—420, julij 9,30 480—490, likv. kurz 485, 12,30 480—490, sept. 9,30 465—485, likv. kurz 480, 12,30 475—485.

Kupujte samo domače „Doko“ čevlje

ki so zamačeno domači ročni izdel-lek in mnogo boljše kakor čevlji izdelani v tujini. „Doko“ čevlji so cenjeni in zdrže kar najdalje časa. Tisoče pohvalnih priznanj. — Vsa popravila v 24 urah po najnižji ceni.

„DOKO“

Prešernova ulica 9., dvorišče.

„Juniper“ zeleno francosko žganje je najboljšie sredstvo proti revmatizmu, glavobolu, zobobolu, trganju, lednim boleznim, daje apetit itd. — Dobi se v vsaki lekarni, drogeriji in trgovini. — Trgovci zahtevajte enigras cene. — Glavna zaloga: Vitomir Dolinšek, agentura „Juniper“ Celje, Gosposka ulica 26.

Šivalni stroji

Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz lastne tovarne — 15 letna garancija — Vsezenje se ponuja pri RISALNI STROJI ADLHARDT, vrh tovam. Druž. KOPPEL, Kaysers-Warftand (Gorjano-sole) — PLETILNI STROJI vodno v zalogi — Posamezni deli koles in živalnih strojev

Čenik franko in zastoni

IVAN JAX I SIN

Ljubljana, Gosposvetska cesta 2.

>Tam v našem mestu je živala,

Zivela dobra ženska je — —

Zganil se je, kakor se mi dozdeva... Ne smem tako glasno peti; ni dobro, da bi mu kratil spanje, ko ga čaka tako dolga pot, revež pa je tako utrujen... Tale del obleke — prav dober bo — en šiv tuka!, eden tam, pa bo prav imenitna. Tale drugi del je boljši, vendar tudi njemu ne bo škodovala šivanka. Tole bo prav dobro in čedno in mu bo ohranilo noge tople in suhe — nemara bo nekaj novega zanj, saj vse kaže, da je bil vajen hoditi bosonog, poleti in pozimi... Ej, da bi bile niti kruh; človek bi ga dobil za eno paro toliko, da bi ga imel za vse leto dovolj; in tako velika je ta šivanka, zastoni, samo za Bog tonaj. No, sedaj pa bom imel za vruga dela, da nit vtaknem!

In res ga je imel. Ravnal je, kakor so pri tem moški vedno ravnali in bržkone bodo vse do konca časov — držal je iglo na miru in skušal vtakniti nit skozi ušesce, kar je ravno narobe, kakor ženske delajo. Venomer je nit zgrešila cilj; včasih je smuknila na eno stran šivanke, včasih na drugo, včasih se je zopet zvil ob igli v dve gubi; vojnik pa je bil potrpežljiv, ker je imel v tem že izkušnjo, ko je bil vojak na vojni. Naposled se mu je vendarle posrečilo in vzel je obleko v roke, ki je v tem ležala na mizi, jo položil na kolena in pričel z delom.

>Kreča je plačana — z zavrčkom vred, ki še pride — no, in potem mu ostane vseeno šo toliko, da jala dva dni, tri, doktor ne dospeva v Hendon, kjer bo vsega dovolj — —

>In moža svojega lju — —

Pa drug možak je zopet ljubil njo — —

No, pa to nič ne de — saj ni nič novega — pa tudi nič hudega... Tam se bo nama dobro godilo, malček, ne boj se! Tvojih nadlog bo konec tam in tudi tvoje bo- lezni —

In moža svojega ljubila je,

Pa drug možak — —

Tovarn. zastopstvo v Ljubljani išče za takoj

kontoristinjo

z znanjem strojepisja, slovenskega, nemškega in italijanskega jezika, po možnosti tudi nemške stenografije. Ponudbe, pisane v nemškem jeziku, z navedbo plače, sprejema iz prijaznosti špedicija

R. RANZINGER, Ljubljana. 7708

Firma L. Ž. Konjović iz Beograda

naznanja svojim igralcem, naj se s svojimi srečniki III. razreda obrnejo najdalje do 3. oktobra na Državno razredno loterijo, in pošljejo plačilo za 4. razred, da se jim v-ljavnost srečk III. razr. podaljša za IV. razr.

Minoritski samostan v Ptuju ima naprodaj

30 (trideset) m³ hrastovine

na panju, pri Novi Cerklji v Halozah, čisto pri javni cesti, ter

1000 (en tisoč) m³ bukovine

na panju, v Stanošini in v Sedlačku, pri stezi

Za informacije na licu mesta se je obrniti na minoritskega logarja g. Igh. Sakelska na Gofkovi-

Stanožina (p. Podlehnik).

Vsem prijateljem, znancem in sodnikom naznanjamo, da je Vsemogočni po dolgi in mučni bolezni poklical dne 29. sept. k Sebi našo predražo ženo in mamico, gospo

Njeno truplo se prepelje iz dež. bol-

nice, kjer je umrla, na njen dom v Podsmreko, odkoder se bo vršil pogreb na farno pokopališče v Vel. Lašce v nedeljo dne 2. okt. 1927 ob 9 dopoldne.

Vel. Lašce, dne 30. septembra 1927.

Franc, soprog — Lojze, Ivan, Slanko, Mici, Angelica, Slavka, Tončka, Cilka, otroci — in ostali sorodniki.

Franciško Dolšina.

Za premožne izraze srčnega sožalja ob smrti mojega preljube soproga, gospoda

Zahvala.

Pa piha König

kakor tudi za poklonjeno krasno cvetje, se tem potom vsem najiskrenejše zahvaljujem. Posebno zahvalo pa izrekam prečastiti duhovščini za tolažilne obiske; g. zdravniku dr. Schwabu za skrb, ki jo je izkazoval med boleznijo. Prisrčno hvala godbi Kat. del. društva, društvu Orlom in Orlicam, g. ravnateljem, uradnikom in mojmstru K. i. d., ter drugim za spremljavo na njegovi zadnji poti. Nadalje se zahvaljujem oblastnemu poslanec g. Arnežu za krasen poslovljni govor na grobu. — Bog plačaj!

Jesenice, dne 29. septembra 1927.

Zalujoča soproga.

Mark Twain:

Krajevč in siromak.

Pravljica za mlade ljudi vsake starosti.

Iz angleščine prev. Jos. Poljanec.

>Ti boš pa spal pred vrati in jih čuval,« in v naslednjem trenutku je trdno zaspal pozabivši na vse svoje nadloge.

>Za Boga, ta fant bi moral v resnici priti kot kralj na svet,« je zamrmral Hendon ves začuden;

>svojo vlogo igra tako izborna, da se mu moras čuditi!

Nato je legel pred vrata na tla in dejal zadovoljno:

>Sedem dolgih let sem ležal še slabše; grdo bi bil nehvaležen do njega nad nami, ako bi količkaj godrnjal zoper to.

Zaspal je, ko se je začel dan svitati. Proti pol dnevu je vstal, počasi razodel spečega varovanca in mu začel meriti telo. Kralj se je prebudil, baš ko je dovršil svoje delo; položil je, da mu je hladno, in ga vprašal, kaj dela.

>Sem že opravil, veličanstvo,« mu je odvrnil Hendon; »sedaj pa imam majhno opravilo zunaj hiše, vendar se prav kmalu vrnem. Spi naprej — zelo si potreben spanja. Tako — daj, da ti tudi glavo odnem — hitreje se boš ogrel.«

Kralj je bil zopet v kraljestvu sanji, preden so bile izgovorjene vse te besede. Miles se je natihoma splazil iz sobe in se čez kakih trideset, stirideset minut prav tako tiho zopet vrnil; seboj pa je prinesel popolno deško obleko iz druge roke in čenega blaga, ki se ji je precej poznalo, da je bila že nošena. Vendar pa je bila prav čedna in primerna za tisti letni čas. Sedel je, začel pregledovati, kar je bil kupil in ves čas monjal sam pri sebi:

>Boli poln mošnjček bi bil kupil boljše obleko, če pa ga človek nima, se mora pač zadovoljiti s tem, kar ima.«

LJUDSKA KNJIŽNICA iz založništva Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani: 23. zvezek. A. Sheehan, Nodlag. Povest irskega dekleta, 24 Din, vez. 32 Din. — 24. zvezek: A. Marby, Hanka, Lužiško-srbska povest. 22 Din, vez. 30 Din. — 25. zvezek: Haggard, Hči cesarja Montezume. Din 30, vez. Din 42. — Storžek in njegovo burkasto življenje. 14 Din, 14 Din, vez. 22 Din. — 27. zvezek: Pregelj, Otroci solnea. Din 24, vez. Din 32.

Mark Twain:

Krajevč in siromak.

Pravljica za mlade ljudi vsake starosti.

Iz angleščine prev. Jos. Poljanec.

>Ti boš pa spal pred vrati in jih čuval,« in v naslednjem trenutku je trdno zaspal pozabivši na vse svoje nadloge.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1:50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo!

Službe sčepo

Trgovski pomočnik
s 3 letno prakso v mešani stroki, išče službo v mestu ali na deželi. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 7692.

Abonenti

se sprejmejo na prvo vrstno hrano. Gospodarska c. 13, I. nad., št. 100.

Prosta služba

VAJENCA

sprejem. Dobi plačo. — GUSTAV PUC, klispar, Tržaška cesta 9. 7671

PLETILKE

dobre delo na dom. — Ponudbe na upravo lista pod: »Pletenje št. 7653«.

KUHARICO

snažno in pridno, ter **SOBARICO**

ki pere tudi perilo, sprejme večja trgovska hiša na deželi. Ponudbe z navodbo dosedanjih služb na upravo lista pod št. »Dolenjsko« št. 7644.

Sprejem VAJENCA mizarke obrti. — Istotam se prodaja **ŽELEZEN ŠTETILNIK** in rabljen **SIVALNI STROJ**. Franc Šetina, Guncleje 19, pošta št. Vid nad Ljubljano.

Postrežnica (sobarica) dobi takoj delo. — Naslov v upr. lista pod št. 7711.

Prikrojevalce

gornjih delov iščemo za takojšnji nastop. Domača tvornica remenja i kožne obuče, Zagreb, Zavrtnica.

STRUGARSKI

POMOČNIK

mlad, za les, se sprejme takoj pri VEKOSLAV EABIC, Rečica, Laško.

Sijajno bodočnost nudimo uradniku ali uradnici, ki vložijo v dobro ideje podjetje v Ljubljani 50.000 Din ali več. Zadoštuje tudi jamstvo. Ponudbe prosimo upravitelja lista pod »Resnost« 6472

POTNIKA

pridnega in zanesljivega, pri trgovcih v Sloveniji in Hrvaški dobro vplezanega, ki bi hotel poleg svojih predmetov — vzeti s seboj tudi vzorce volnenih izdelkov (vsakovrstnih pletenin) proti dobri proviziji — iščem za takoj. Event. sprejem potnika tudi samo za pletenine. Ponudbe na upravo lista pod: Strojno pletilstvo št. 7625.

Pouk

POZOR! KROJAČI, šivilje in čevljarji, ako Vam Vaši stroji nagajajo, obrnite se na specialno mehanično delavnico **JUSTIN GUSTINČIČ**, Maribor, Tattenbachova ul. 14, ker ima ista spec. oddelek za popravila strojev vseh vrst.

Stanovanja

Oddam s 1. novembrom **STANOVANJE**

z 2 sobami, kuhinjo in pritliklinami. Istotam se odda mebl. **SOBICA**. — Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 7673.

Lepa soba

se odda s 1. oktobrom na Domobranski cesti 5, I. nadst. Elektr. razsvetljava, parketi. Poizve se istotam.

PRAZNO SOBO

preprosto, išče gospodična, ves dan odsotna — najraje v bliž. sv. Petra. Ponudbe na upravo lista pod št. »Soba« 7714.

MIRNA STRANKA brez otrok, išče solčno, vsaj 3 sobno stanovanje v mestu za takoj. Plača naprej. Ponudbe pod št. 1717 upravi »Slovenca«.

Meblirana SOBA

s posebnim vhomom se takoj odda. — Naslov v upravi lista pod št. 7608.

Mirna stranka

brez otrok želi stanovanje 2 sob in pritliklin ali 1 velike sobe, kabineta in pritlikline s 15. okt. ali 1. novembrom. — Ponudbe na upravo Slovenca pod: »Solčna lega« št. 7647.

V najem

Na lepem, solčnem kraju v novo zgrajeni hiši na Glincah cesta XV. št. 8, se odda za dobo več let v najem **delavnica** — po dogovoru se tudi preuredi v stanovanje. — Vpraša se istotam. 7683

Kdo prodaja?

RAZPISUJEMO dobavo 120 m³ **jamskega lesa.**

Ponudbe je vložiti do 13. oktobra t. l. — Več se izve pri Direkciji drž. rudnika Zabukovca, pošta Griže. 7704

Kdo kupi?

Ugodno prodamo ca. **60 vin. sodov**

po 200 do 700 litrov. — »Konsumno društvo za Slovenijo«, Ljubljana — Šiška. 7659

»LETOŠNJA VINA«

večina buteljska, pristen Ljutomerčan, Jeruzalemski, tudi izvrsten sadjevec, se zopet najceneje dobi direktno od producentov, večje množine takoj od stiskalnice. Tozadeno se je čimprej obrniti na: **IGNAC VICAR**, p. Sv. Boltenk p. Središču

Prodaja se motor vrtilni tok 220/380 Volt, 4 KS. — ŠTEVC za enakomerni tok 220 V, 10 Amp. Sprejemajo se popravila vseh elektrostrojev. — F. Perčinli, elektromehaničar — Gosposvetska 16, Ljublj.

Družba »Ilirija«

Premog - drva - koks - oglje.

Dunajska cesta 46, poleg lv. Zakotnika. Tel. 2820.

Baraka se prodaja pod ugodnimi pogoji na dvorišču na Ambroževem trgu 9. Velikost 26 X 8 m. — Informacije pri »Levante«, Kolodvorska ul. 30, Ljublj.

TOVARNI AVTO

1½ tonski, 30 HP, Biancki, malo rabljen, poceni napredaj. Eventuelno dam proti zadostni garanciji tudi na obroke. Pojasnila in ogled v Logatcu v gostilni »SOČA«. 7694

Motorno kolo

znamke N. S. U., 3 HP, v dobrem stanju, se poceni prodaja. **I. ZORMAN, RUŠE.**

Specer. stelaže

v Celju prodaja **PETER ŠETINA — SEVNICA** ob Savi. 7566

KROMPIR

na vagonce razpošilja **PETER ŠETINA, Sevnica** ob Savi. 7565

Suha DRVA

odpadki od žage in parket zopet na razpolago po najnižji ceni pri **Ivan ŠISKA**, parna žaga, Ljubljana, Metelkova 4. Preiskrbite si pred zimo dobro kurjavo po ugodni cenil

Posestva

KMETIJO

pri Mariboru, 28 orolov, lepa poslopja in živina. ter **HISO** v trgu za gostilno prodaja **Zagorski, Maribor, Tattenbachova 19**

V zelo promet. kraju na Notranjskem, 8 minut od žel. post., ob glav. cesti, se prodaja enonadstropna hiša s pritlikl., vrtom in zemljiščem. — Poslopije je zelo pripravno za trgovino na drobno in debelo. — Ponudbe na oglasni oddelek »Slovenca« pod: »Ugodnost« št. 7645.

Nasla obrt

PLETENINE

na Ya-guard- in »Acht-schloss«-stroje se odda. Ponudbe na upravo pod: »Lepo delo« št. 7652.

Izučena ŠIVILJA

se priporoča za šivanje po hišah. — Naslov pove uprava lista pod št. 7712.

Koruzo za krmo

oddaja najceneje veletrgovina žita in moka **A. VOLK, Ljubljana** Resljeva cesta št. 34.

Priporoča se trgovina z železnino

A. SUŠNIK, Ljubljana Zaloška cesta.

Kemična pralnica

In barvanje oblek v najrazličnejših barvah izvršuje dela v najkrajšem času pri najnižjih cenah **ANTON BOČ**

Selenburgova ulica 6/I. Tovarna Vič-Glince

Gramofonisti!

Vsa popravila vseh vrst gramofonov in drugih različnih godbenih aparatov iz vršim strokovnjako solidno, ceno in pod jamstvom v moji specialni delavnici za t. i. o. mehaniko.

A. Rasberger

Ljubljana, Tavčarjeva ulica št. 5. Z dežele prinesena popravila izvršim, če je le mogoče, isti dan. Perena, zobna kolesa in različni posamezni deli so vedno v zalogi. 6782

Izjava.

Jaz, **Fric KAPUS**, izvošček v Lescah, preklečem vse očitke, ki sem jih izrekel o **Ivanu NOVAKU**, šoferju na Bledu, glede vršitve njegove službe kot šofer pri družbi Alp-avto.

Inserirajte v »Slovenca«!

Naznanilo.

Otvoritev mesnice na Sv. Petra cesti št. 61

v soboto 1. oktobra, kjer se bo prodajalo vse vrste meso, kakor goveje, telečje, svinjsko, slanina, mast in razni drugi mesni izdelki. Mesnica bo odprta ves dan. Na zahtevo se dostavlja na dom v vsaki množini.

Cene konkurenčne. Solidna postrežba.

Za obilen obisk se priporoča **Josip Musar, mesar.**

Županstvo občine **RUDEČBREG** naznanja pretno vest, da je gospod

Sabathy Ernest

prvi občinski svetovalec in član krajev. šolskega odbora Podvelka

danes ob 3. uri po mučni bolezni preminul.

Rudečbreg, 29. septembra 1927.

Potrjim srcem sporočamo žalostno vest, da je naša iskreno ljubljena žena, mati, hčerka in teta, gospa

Frančiška Erbar roj. Ladiha

soproga mestnega elekromonterja

danes 30. t. m. po dolgi in težki bolezni, previdena s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo 2. oktobra t. l. ob pol 5 popoldne iz hiše žalosti, Jernejeva cesta 49, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 30. septembra 1927.

ŽALUJOČI OSTALI.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Za novih 30.000 parov čevljev

potrebujemo prostora, zato

razprodajamo:

6.000 parov platnenih čevljev — stara cena Din 59.- — sedaj	Din 29.-
10.000 parov platnenih čevljev — stara cena Din 89.- — sedaj	Din 69.-
6.000 parov usnjenih luksuznih čevljev — stara cena Din 229.- — sedaj	Din 169.-
4.000 parov lakastih luksuznih čevljev — stara cena Din 249.- — sedaj	Din 169.-

Dame, ne prezrite te prilike in pridite v našo najbližjo podružnico.

Latina